YEDİNCİ SENE — N° 2172

PAZARTESİ 26 MAYIS 1930

Başmuharriri
YUNUS NADİ

İDAREHANESİ:
Düyunuumumiye karşısında dairei mahsusa

Telgraf: İstanbul Cumhuriyet
Posta kutusu: N° 246

Telefon: Başmuharrir : 2366
Tahrir müdürü : 3236
İdare müdürü 2365 Kitap kısmı: 472

Cumhuriyet

ABONE ŞERAİTİ

MÜDDET:	TÜRKİYE İÇİN	HARİÇ İÇİN
Seneliği	1400 Kr.	2700 Kr.
6 Aylığı	750 Kr.	1450 Kr.
3 Aylığı	400 Kr.	800 Kr.

Nüshası her yerde
= 5 Kuruştur =

Devlet Bankası 6 Ay Sonra Açılıyor!

Tenkit hastaları

Memleketi ecnebilere berbat gösteren iktisatçılarımız mı var?

İktisat hamlelerinin nasıl ve niçin atıldığını takdir edemiyen mahalle kahvesi iktisatçıları, Avrupa muharrirlerine iyiyi fena göstereceklerine cehaletlerinin karanlığından sıyrılmağa çalışsalar daha iyi yapmış olurlar!

Dresden, 1930

At yarışı, kaplumbağa yarışı, kedi yarışı olur da malûmat yarışı olmaz mı? ...için olmasın? Böyle bir yarış olmasay... mahalle kahveleri, küçük toplanmalar ...im ve irfan ocağı olmak iddiasından ...ek çok şeyler kaybetmez mi idi? Ağır ...aşlı boşaltılmış bir kahve fincanı, yor...unluğu azaltır, çeneye büyük mes'ele...r için bol bol kımıldanmak fırsatını ve...r. Bu mütalea ve münakaşa bereketini, ...iz, belki de, bütün genişliği ile bilmiyo...uz. Yarış kahramanlarını o kadar iyi ...anımıyoruz. Her akşam karanlığı kah...elerde, küçük toplanmalarda doğmuş ...lacalı fikir ve mütalea dünyasını sili...or, yeni bir dünyanın doğuşunu da ta...e bir güne bırakıyor.

Mühim bir Avrupa gazetesi, bu kahve ...ncanı ve nargile ilhamlarının yarattı... münakaşa dünyasının renklerini bi...e seyrettiriyor. Avrupa'lı muharririn ...azısını okuduktan sonra anlıyoruz ki ...üğürdün çenesini yalnız zenginin malı ...ormazmış. Cahillik te çene yormak hu...usunda kuvvetli bir âmilmiş. Cahillik ...uhiyatı, anlaşılıyor ki başlı başına bir ...lemdir, ve binbir tecelli safhası vardır. ...endisini bu âlemin kranlık sihrine ...aptırmış Avrupa'lı muharrir, bize neler ...nlatmıyor, denizinin güneş görmemiş ...erinliğinden neler çıkarmıyor. Yazılan ...ey aşağı yukarı bir ankettir. Fakat fikir ...e mütalea yarış yerlerinden toplanmış ...ir anket, doğru düşünenleri değil, daha ...iyade sinir mütehassıslarını alâkadar ...den bir anket.

Bu yazının mevzuu, haydi öyle diyelim, ...ktisadidir. Türkiye'deki son «iktisadî» ...aziyet tahlilidir!! Bu son cümle için de «haydi öyle diyelim» demek icap eder. Çünkü kelimelerin lûgattaki haysiyetine ...ürmet etmek her muharrir için, her ...eden evvel, bir uslûp borcudur. Her ...erazinin her çuvalı çekemiyeceğini bili...riz, ama her kafanın her mes'eleye had...dini bildiremiyeceğini, hâlâ, anlıyamıyo...ruz. Muhtelif şeyleri ayrı ayrı münakaşa etmek için ayrı ayrı fikir disiplinlerinin bulunduğunu kavramak istemiyoruz. Dedikodu, ağızkalabalığı denilen illetin mikrop yatağı burasıdır. Avrupa'lı muharrire bir taraftan acırken, öte taraftan dedikodu muhitine karşı derin bir tiksinme duydum. Münakaşa hastaları için, eğer vak'a müzmin bir manzara gösterirse, kanun tuğlasından yapılmış tedavi yerleri, sanatoryomlar temenni etmeliyiz.

Avrupa'lı muharrir, ne dereceye kadar doğrudur, bunu bilmiyoruz, İstanbul'da görüştüğü, gene öylediyelim, iktisatçılarımızın fikirlerini şöyle hulâsa ediyor: Türkiye'deki ticarî ve iktisadî vaziyet müthiştir. Bu, tabiî başka türlü olamazdı. Çünkü İstanbul'da saraylar dururken Ankara'da büyük binalar yapılıyor, para; iktisadî teşebbüslere yatırılacağına kısır yerlere dökülüyor, iktiasdî vaziyet düşünülmiyerek demir yolları, şoseler yapılıyor. Masraf, boyuna masraf...

Bu iktisadî mütalealar, bana yabancı değildir. Avrupa seyahatlerimde, Türkiye'de akıl ve fikir hüneri göstermek istiyenlerin ağzından sık sık işittim. Onun için Avrupa'lı muharrire karşı müsamaha göstermek icap eder. Yalnız çok merak ediyorum, nakliyatın iktisadî inkişaftaki rolünü bile bir türlü kavrıyamamış olan bu iktisatçılar kimlerdir acaba? Mütalealarını dinlediğim adamlar, modern giyinmiş olmalarına rağmen, yanlış Türkçe konuşuyorlardı, ibare sökecek bir halde de değildiler. Böylelerinin iktisadî mütalealarını dinlemek ömürdür.

Onlar, bir dakika içinde unutulmuş göl balıklarından servetler çıkarırlar, zeytin çekirdeğinden çeşit çeşit zenginlikler yaratırlar. Fakat bu zavallıları dinliyen olmaz ve işte biz onun için böyle felâketlere (!) şahit oluruz.

Bu zavallı münakaşa ve fikir hastaları bilmelidirler ki: Modern devlet büyük esaslara istinat eden politika sistemidir. Onun sağlam ve canlı gayeleri vardır. Biz bu arada iktisat politikasını da sayabiliriz. İktisat politikası bütün iktisadî hayat demektir. İktisadî hayat ise yalnız ticaret değildir. Sağlam bir istihsal sistemine istinat etmiyen ticaret şüpheli bir varlıktır. Modern manada istihsal; çok geniş bir tabirdir. Kahve fincanı ilhamlarile anlaşılmaz. Demir yolları, şoseler, kanallar, bütün nakil vasıtaları, hatta eyrine göre, bütün müsbet ilimler, bu mefhumun unsurlarını teşkil eder.

[Mabadi 2 inci sahifede]

Şeyh Saidin oğlu

Şarkta yeni bir fesat mı hazırlıyordu?.

8 refikile yakalanan bu hain İngilizlerden para aldığını, hariçteki müfsitlerle alâkası olduğunu itiraf etmiştir

Şark'ta yakalanan maslûp Şeyh Said'in oğlu Salâhattin ile arkadaşlarının Ankara'ya getirilerek muhakeme edilmek üzere Ağırcezaya verdikleri malûmdur.

Salâhattin'in hainane emelleri, memlekete nasıl girip ne suretle çalıştığı hakkında «Politika» şu malûmatı vermektedir:

Şeyh Said'in oğlu ile bazı arkadaşlarının Erzurum'da tevkif edilerek agırcezada muhakeme edilmek üzere Ankara'ya gönderildiklerini yazmıştık.

Bu adamların tevkifleri ve tevkiflerinin sebepleri hakkında şu tafsilât verilmektedir:

Erzurum'da Şark Vilâyetlerimizde isyan çıkarmak gayesini takip etmekte olan bir fesat cemiyeti meydana çıkarılmıştır. Bu cemiyeti teşkil eden hainler kâmilen yakalanmışlardır. Bunlar dokuz kişidirler. Hepsi tevkif edilmiştir.

Mevkuflar Erzurum'dan tahtelhıfz Ankara'ya getirilmişlerdir.

Burada Ağırceza mahkemesinde yakında muhakemeleri başlıyacaktır.

Cemiyetin başında Kürt isyanını tertip etmiş olan maslûp Şeyh Sait haininin oğlu Salâhattin bulunmaktadır. Salâhattin babasının idamı esnasında Bağdat'ta Harbiye mek-

Maslup Şeh Sait

tebinde tahsilde bulunuyordu. Şark Vilâyetlerimizde isyan bastırıldıktan sonra, Bağdat'ta himayesiz kalan Salâhattin İngiliz kumandanı Sir Hamilton tarafından himaye altına alınmış ve mumaileyh Salâhattin'i teselli ettikten sonra kendisine 3000 lira mektep ücreti temin etmiş ve Bağdat Harbiyesinde tah-

[Mabadi 2 inci sahifede]

Amerika tayyarecileri

Dün Ankara'dan avdet ettiler, bugün Bulgaristan'a gidiyorlar

Amerika'ya giden Amerikan tayyarecilerile Başvekil İsmet Ps. Hz. nin bir hava gezintisi yaptığını dün telefon habeir olarak yazmıştık. Bu cevlâna iştirak eden Ankara foto muhabirimiz Cemal Beyin bu uçuş esnasında alıp gönderdiği resimleri dercediyoruz.

Tayyarecilerin öğleden sonraki uçuşlarında muallim Afet H. ile Seryaver Rüsuhi Beyin refikası ve hemşiresi Fuat B. in hemşiresi, Hava müsteşarı Şefik Bey ve refikası da uçmuşlardır.

Ankara'ya Amerikan tayyaresinden kuşbakışı bir nazar

Ankara ufuklarında bir hava gezintisi yapanlar: İsmet Paşa ve aileleri, Afet Hanım ve bir refikası

Afet H. Çankaya köşküne tayyareden bir buket atmıştır.

Havacılığa ehemmiyet verilmesini çok istediğimiz şu sırada kıymetli Başvekilimizin refikaları ve iki yavruları ile tayyareye binip hava manevralarında bulunması takdirle karşılanacak bir hâdisedir. Yazdığımız veçhile bu semavî gezintiye Fevzi Pş. Hz. nin kerimeleri

[Mabadi 3 üncü sahifede]

Ya, buna ne buyurulur efendim?

Ceza yazmadığı için!

İstanbul esnafı, belediye memurlarının son günlerde çok fazla ceza yazmağa başladıklarından şikâyet ediyorlar.

Sabık seyrüsefer merkezi memurlarından bir zat da Akşam gazetelerinden birine: «Kimseye ceza yazmadığım için dört ay evvel beş yevmiyem kesildi. Aradan iki ay daha geçti, zabıtlar tekrar kontrol edildi. Ben gene vicdanımın bırakmadığı kötülüklere tebaiyet etmedim. Bu defa Emanete azlim yazıldı. İki gün sonra Emanete çağırıldım. Orada bana ceza yazmadığım zabıt defterlerini gösterdiler ve azlimi tebliğ ettiler.» Diyor.

Halbuki bir kaç gün evvel Şehremini B. «Emanet, halk demektir» diye gazetelere beyanatta bulunuyordu. O beyanattan sonra esnafa ceza yazmıyor, diye bir Belediye memurunun azledilmesi üzerine soruyoruz:

Ya buna ne buyurulur efendim?

Yunan itilâfı

İtilâfname bu ay içinde imzalanacak

Yunan mehafiline göre itilâfnamenin tasdiki için Yunan meclisinin içtima müddeti temdit edilecektir

Hronika gazetesinin mevsukiyetini iddia ettiği bir habere göre Türk - Yunan muallâk mes'elelerinin pek yakında ve hatta bu ay zarfında hal ve tesviye edilerek itilâfnamenin imza edileceği ve hatta bu itilâfnamenin iki taraf meclislerinin bu sene içtimalarında tasdikine yetiştirileceği temin edilmektedir.

Atina'dan gelen son haberlerde de Yunan parlâmentosunun bu sene içtimaı bir kaç gün temdit edildiği bildirilmektedir. Şehrimizdeki Yunan mehafili bunun, imzası bugünlerde ümit edilen Türk - Yunan itilâfnamesinin tasdikile alâkadar olması ihtimalini serdetmektedir.

Gazeteciler davası

Telgrafçıların hatası yüzünden Bursa mahkemesinin kararı maalesef gazetemizde yanlış çıkmıştır

Dünkü nüshamızda gazetecilerin Bursa'da cereyan etmekte olan muhakemesine dair muhabirimizin telgrafı memurların yanlış çekmeleri yüzünden maalesef başka bir tarzda çıkmıştır. Bu telgrafta Bursa mahkemesinin müddeiumumî Kenan Beyin irtişa mes'elesine dair gazetecilere verdiği malûmatın tahkikine ve Ali Cenani Beyin açtığı davaların da eski davalarla tevhidine karar verildiği bildirilyordu. Halbuki karar tamamen bunun aksidir. Dün Bursa muhabirimizden şu telgrafı aldık:

Bursa 25 (Hu. Mu.) — Gazeteciler muhakemesine ait telgrafı telgrafçılar yanlış çekmişlerdir. Karar, Ali Cenani Beyin davalarının diğer davalarla ademi tevhidi, müddeiumumî Kenan Beyin ademi celbi, polis müdürünün beyanatını isbat için gösterilen şahitlerin dinlenmemesi suretindedir.

Musa

Bizim elimizde olmıyan bir yanlışlık yüzünden tahaddüs eden yanlışlığı tashih ederiz.

Hikmet Bey davası

Bursa 20 (Hu. Mu.) — Müstantik Hikmet Bey davası yarın başlıyor.

Hikmet Şevki Beyin katilinin tahliye talebi

Ankara 25 (Telefonla) — Bugün istintak dairesinde Hikmet Şevki Byi öldüren Cemal Efendinin tahliye talebi reddedilerek ademi tahliye kararı verildi.

M. Morf geldi

Devlet Bankası altı aya kadar işe başlıyor

M. Morf, halka Devlet Bankasına iştiraki tavsiye ediyor ve bu sene ucuzluk olacağını söylüyor

M. Morf, gazetecilere beyanatta bulunurken

Devlet Bankası projesinin tetkikini ikmal ederek raporunu hükûmete veren maliye mütehassısı profesör M. Morf dünkü Ankara ekspresile şehrimize gelmiştir. M. Morf Devlet Bankası projesinde esaslı bazı tadilât icra etmiştir. Lozan Darülfününunda maliye ve iktisat profesörü olan M. Morf dün

[Mabadi 3 üncü sahifede]

Maliye Vekilinin davası

Mahkeme Oruç B.in sözlerini tarziye telâkki etti

Maliye Vekilinin feragati üzerine hakaret davası da sukut etti

Ankara 25 (Telefonla) — Maliye Vekili Saracoğlu Şükrü Beyin Yarın gazetesi sahibi Arif Oruç Bey aleyhine açtığı davanın rüyetine bugün Ankara Asliye ceza mahkemesinde başlandı. Hey'eti hâkime, Kemal Beyin riyasetinde teşekkül etmişti.

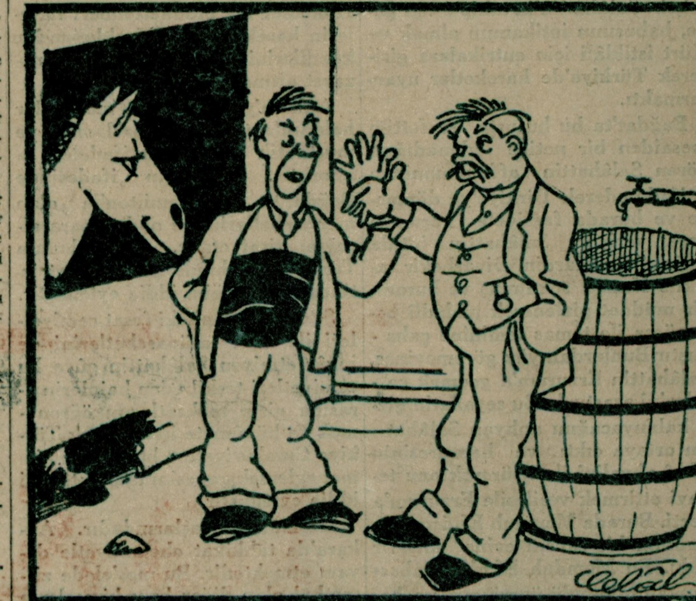
Evvelâ Arif Oruç Beyin hüviyeti soruldu. Bunu takiben kararname okundu. Kararnamede Yarın gazetesinin 3 nisan 1930 tarihli nüshasındaki neşriyattan dolayı hakareti mutazammın fiil hakkında son tahkikatın açılmasına karar verildiği yazılıydı.

Saracoğlu Şükrü Beyin vekillerinden Avukat Cemal Hazım Bey

[Mabadi 4 üncü sahifede]

Arif Oruç B.

— *Bu at, korkak bir hayvana benziyor.*
— *Ne korkağı be, korkak olsa on beş gündür ahırda yapyalnız yatabilir miydi?*

KADIN AVCISI

Yazan: M. TURHAN

— 4 —

— Hanımı, Nadire'yi, oğlumu, beslemeyi çağır. buraya gelsinler. Sen de biraz sicim al, çabuk gel.

Nesimi Efendinin tuhaf işleri çoktu. Tek dürbünle gökte yıldız aramak en hafifi olmak üzere bir sürü garibeler gösterirdi. Kedilerin kuyruk sallayışından havalar hakkında kehanette bulunur, kuzu melemesinden komşularda lohusa bulunduğuna intikal ederdi. Kalaydan altın, Alemdağı kömüründen elmas vücude getirmek için yüz türlü halitalar icat eder, günlerce ocak başında kazan kaynatırdı. Evin küçüğü, büyüğü, gördükleri rüyaları, gözlerinin çapağını silmeden kendisine söylemeğe mecbur idi. O, bütün bu rüyaları tabir için saatlerce didinir, ciltlerle kitap karıştırır ve binnetice rüya görenlerin her birini ya üç gün oruç tutmağa, ya hamama gidip kırk tas su dökünmeğe, yahut on bin, «ya sabur!» çekmeğe icbar ederdi.

Karanfil kalfa, her gün bir başka nev'ini gördüğü bu deliliklere yeni bir numara daha ilâve edileceğine hükmetti. Sakitane odadan çıktı. Ancak, ev halkının toptan huzura davet olunmasını biraz garip ve sicim istenilmesini de biraz tehlikeli buluyordu. Maamafih, ne hanımlara, ne küçük beye, düşüncesini ihsasa lüzum görmedi, sadece efendinin emrini bildirdi ve bir yumak sicim alıp kendisi de alelâcele kalabalığa iltihak etti.

Şimdi büyük ev halkı, odada toplanmış bulunuyordu. Başta evin hanımı Dürdane Hanım, yanında kızı Nadire, onun ardında oğlu Nimetullah, daha arkada besleme Nevcivan, efendinin emirlerini bekliyorlardı. İki gündenberi o evde dikiş diken Matmazel Aleksandr Diplaraku'da, kalabalığa uyarak sıraya katılmıştı.

Nesimi Efendi, mephasülkıhfın ölçü faslını ağır ağır bir kere daha gözden geçirdi ve kapı yanında mevki tutan Karanfil kalfaya hitap etti:

— Sicimi getir ve diz çök!

Zencinin yüzünde bir beyazlık belirdi, efendinin bu sicimle bir ameliye yapacağı, yahut elini ayağını bağlayıp gayri mahdut bir zaman için kendisini kömürlüğe hapsedeceği vehmile titredi. Bununla beraber, endişesini içinde saklıyarak yalancı bir tebessümle ilerledi, tecrübe meraklısı ihtiyarın önünde diz çöktü.

Dürdane Hanımla çocukları ve Rum terzi kızı, kemali dikkatle efendinin hareketini takip ediyorlardı. O; vaziyetini bozmadan biraz eğildi, sicim yumağının üç tarafını Karanfil kalfanın başına sardı, kendince mültezem olan haddi bu suretle tesbit ettikten sonra terzi kıza döndü:

Aleksandra, şuh bir tebessümle cevap verdi:

— Makas, öbür odada. Emrederseniz getireyim. y

Nesimi Efendi, fersiz gözlerini büze büze genç matmazeli süzdü:

— Senin gibi kızlar - dedi - makasını yanında taşımalı. Dem olur; ansızın ihtiyaç görülür. Haydi git, getir. Bir daha da yanından ayırma.

Terzi kız, kahkahasını zaptiçin dudaklarını goncelestirdi. hemen odadan çıktı. Avdetinde hem makas, hem de bir mezüre getirmişti:

— Buyrun - dedi - ölçü için mezüre ipten iyidir. Ne ölçecekseniz bir bakışta boyunu, enini anlarsınız.

Nesimi Efendi, takdirkârane başını salladı:

— Ameli şeysiniz vesselâm. Kolayını bulmadığınız iş yok. İşte makasa da lüzum kalmadı.

Karanfil kalfanın kafası bu sefer. mezüre ile ölçüldü ve bulunan rakam, gene Aleksandra'nın, delâletile okunarak bir tarafa yazıldı:

— 34 !X

Sıra, Nevcivan'ındı. Üveyana yumruğundan kurtulmak için el evine atılan bu köylü kız bahtının çirkinliğini yüz güzelliğile telâfi edebilen dilber hizmetçilerdendi. Gözlerinden neş'e, yanaklarından sıhhat ve bütün vücudünden oynaklık fışkırıyordu. Henüz elleri nasırlanmamış, topukları dilimlenmemişti. Önünden kirli önlüğü alınsa, saçları temizlenip taransa, biraz itinalıca giydirilse pek alımlı bir kız olacaktı. Bakımsızlık, onun taşıdığı güzellik cevherlerine hüzünlü bir toz tabakası örtüyor gibi idi.

Nesimi Efendi, henüz on yedi yaşında bulunan bu köy güzeline öpücü bir bakışla bakmayı müteakip ciddileşti, ve mezüreyi onun da başında çevirdi. Matmazel Aleksandra şeridin gösterdiği rakamı, mühim bir şifre hallediyormuş gibi, mağrurane okudu:

48! ...

Efendi, kurşun kalemile bu rakamı da, «mebhasülkıhf» ın kenarına yazdı ve oğlunu çağırdı:

— Gel bakalım Nimetullah!

Henüz yirmi beş yaşında bulunmasına rağmen üç senedenberi sakal bırakmış olan evin küçük beyi, besleme Nevcivan'ın sıcak dizine dizlerini yapıştırdı, başının ölçüsünü aldırdı:

— 48!...

Nadire Hanım davet beklemeden koştu, babasının önüne oturdu. O, otuz yaşında çirkinler çirkini bir mahlûk idi. Gözlerinde kertenkele bakışı, yanaklarında matem solgunluğu, dudaklarında hazan pejmürdeliği yaşıyordu. Güldükçe, iskeletlerin sırıtışını, konuştukça bir alay cırcır böceği zırıltısını hatırlatıyordu. Nesimi Efendi, beşeriyete ihda ettiği bu çirkin yadigâra merhametle karışık bir ıztırapla baktı ve mezüreyi, onun da kayık biçimi kafasına geçirdi.

—Mabadi var—

Şeyh Said'in oğlu

[Birinci Sahifeden Mabait]

siline devam eylemesini temin etmiştir.

Salâhattin Badat'ta Kürt firarilerile ve yüz ellilik hainlerden bazılarile temas etmekte idi. O sıralarda, firarilerin orada teşkil ettikleri Kürt muhipleri cemiyeti Türkiye aleyhinde faaliyette bulunmağa başlamıştı. Salâhattin de bu cemiyetin rüesasından bulunuyordu.

Cemiyetin Halep ve Şam'da şubeleri vardı. Salâhattin Bağdat'ta tahsilini ikmale üç ay varken, sıhhî esbaptan dolayı harbiye mektebini terketti, ve doğrudan doğruya cemiyetin faaliyetine vakfı nefsetmiştir. Salâhattin'in takip ettiği gaye, babasının intikamını almak ve Kürt istiklâli için entrikalara girişerek Türkiye'de hareketler uyandırmaktı.

Bağdat'ta bu hususta sarfettiği mesaiden bir netice çıkmadığını gören Salâhattin affı umumiden istifade ederek Türkiye'ye dönmeğe ve burada faaliyete geçmeğe karar veriyor. Salâhattin iptida Bağdat'tan Mardin, Diyarbekir tarikile Hınıs'a sokulmuş ve burada bir müddet gizlenerek mahallî bazı rüesa ile temas teminine çalışmıştır.Bunlardan yüz göremeyince, Salâhattin Erzurum'a geçmek çarelerini araştırdı. Bu seyahatin gizli kalmıyacağını anlıyan Salâhattin ortaya çıktı ve hemşiresinin sıhhî ahvalini ileri sürerek onu tedavi ettirmek vesilesile Erzurum'a geçti. Burada Memduh Ef. isminde tanıdığı bir şahsın evine misafir oldu. Bu Memduh Ef.nin babası şapkanın kabulü üzerine iritca hareketine teşebbüs ederek bir müsademe neticesinde öldürülmüş idi. Bundan dolayı bu Memduh ta babasının intikamını almak gayesini güdüyordu. İki şerir birleşince yapacakları işler hakkında mutabık kalıyorlar ve bundan sonra faaliyet sahasına geçiyorlar.

Ahaliyi arkalarından sürükliyebileceklerini tahayyül eden bu gafiller, faaliyete on dört mühür yaptırmak suretile başlıyorlar. Bu mühürlerin yedisi müdevver ve diğer yedisi müstatil şeklindedir. Müdevverlerde şu ibare vardır: «Şimalî Kürdistan cemiyeti» bu yazının ortasında hançer tutan bir el resmi vardır.

Müstatil mühürlerde cemiyetin şubelerine aittir. Bu mühürlerle hainlerin hazırladıkları bütün vesaik ve muhaberat elde edilmiştir. Hükûmet bir müddettenberi hainlerin hareketine vâkıf olduğundan kendilerini haberleri olmadan nezaret altında tutuyordu.

Ankara'ya getirilen mevkuflar hakkında tahkikat başlamış ve müstantik tarafından ifadeleri alınmıştır. Salâhattin ifadesinde Bağdat'ta Sir Hamilton'la olan münasebetlerini ve ondan para aldığını itiraf etmiş, fakat bunun Türkiye aleyhinde bir hareket istihdaf etmediğini iddia eylemiştir.

Şam ve Halep'teki fesat cemiyetleri ile olan münasebetlerini de inkâr etmiyen Salâhattin gûya bu cemiyetleri teşkil eden hainlerin arasına girip maksatlarını öğrenmek ve hükûmete ifşa ederek Türkiye Cumhuriyetine bu suretle hizmet eylemek gayesini takip ettiğini iddia eylemiştir.

Merkum 24 yaşlarındadır. Ankara'da tahkikat ehemmiyetle devam etmektedir. Bu mes'elede zimethal olan diğer bazı kimselerin de tevkifi ihtimali vardır.

Muhakeme çok alâka ile takip edilecek ve mühim ifşaata vesile olacaktır.

Şehir ve Memleket haberleri

Kadın Birliği

Belediye intihabatı için hazırlanıyor

Birlik müsamere ve rozet hasılatile yaptığı muavenet işlerini kâfi görüyor

Kadın Birliği dün toplanarak bazı işleri müzakere etmiş ve Dr. Mazhar Osman Beyin kadınlar hakkındaki neşriyatına cevap vermemeğe karar vermiştir. Dün Kadın Birliği Reisi Lâtife Bekir H. bir muharririmize muhtelif kadın işleri hakkında şu beyanatta bulunmuştur:

«— Belediye intihabatı için hazırlıklara başladık. Fakat Birlik namına Cemiyeti Belediye azalığına namzet göstereceğimizin aslı yoktur. Namzet ancak C. H. Fırkası gösterebilir. Biz yalnız belediye kanununu tetkik ediyoruz. Fırkaya giren Kadın Birliği azasını tesbit etmekteyiz.

Mazhar Osman Beye cevap vermeğe lüzum görmiyoruz. İlmî ve sıhhî bir yazı yazmış.. Yazar ya, Kim karışır?

Nakiye H. da Birliğin salonlar açmasını büyük işler yapmasını temenni ediyor. Bu bir zaman ve para mes'elesidir.

Biz müsamereler yapmak ve rozet tevzi etmek suretile topladığımız para ile bir çok hayırlı işler yapıyoruz. Sene de yüz kız çocuğunu giyindiriyoruz. Bir çok çocukları mekteplerde okutup parasını biz veriyoruz, bir çok kadınlara da iş buluyoruz. Şimdilik bizim için de bu kâfidir.»

Vilâyette

Maaşları ücrete tahvil edilecek belediyeler

Varidatı 25,000 liradan dun olan belediyelerde çalışan memurların maaşlarının ücrete tehvili Vilâyete tebliğ edilmiştir.

İstanbul Polis Müdürlüğü

Polis Müdürü Şerif B. in haziran bidayetinde orduya davet edileceği ve yerine Ankara Polis Müdürü Hasan Fehmi Beyin tayin edileceği haber verilmektedir.

Nüfusu iki binden az olan şehirler belediyeleri lâğvedilecek

Nüfusu 2,000 den az olan şehirlerin belediyelerinin lâğvı Belediyeler kanunu iktizasındandır. Bunların tesellümünde Vilâyet heyeti idarelerinden üç zatın bulunması alâkadarlara bildirilmiştir.

Çocuk hekimleri encümeni

Çocuk doktorları Vilâyete bir istida ile müracaat ederek «Çocuk Hekimleri Encümeni» namile bir cemiyet teşkil ettiklerini beyan etmişler ve müsaadesini istemişlerdir. Cemiyet çocukların hıfzıssıhhasına ait işlerle de meşgul olacaklardır.

Yalova'da bir kaymakamlık binası yapılacak

Yalova'da bir kaymakamlık konağı ile bir karakol binasının inşası takarrür etmiştir. Bataklıkların kurutulması için lâzım gelen tahsisat verilmiştir.

Polislerin başatıcılık müsabakası

Bugün polisler arasında başatıcılık müsabakası yapılacaktır.

Polisler arasında yüzme müsabakası

Polis müdiriyeti yalnız zabıta memurlarına mahsus olmak üzere bir yüzme müsabakası tertip edecektir. Bu müsabaka[illegible] her polis merkezinden üç kişi iştirak edecektir.

İnhisarlarda

Şeker ithalâtı artıyor

Hazirandan itibaren muamele ve oktruva rüsumuna tabi olarak pahalılaşacak olan şeker için alâkadar tüccarlar şimdiden fazla ithalâta başlamışlardır.

Anadolu tacirleri de şehrimizden mubayaatlarını artırmışlardır. Bu hususta şeker ve petrol inhisarı umum müdürü Hüsnü B. demiştir ki:

«— Dünya şeker fiatlarının daha ziyade düşmesi melhuz olduğu şu sırada tüccarın teenni ile hareket etmesi icap eder.»

Şehir işleri

İktisat Müdürlüğü

Yeni Belediye kanununda İktisat işleri müdürlüğünün makamı meskût geçilmiştir. İktisat müdürlüğü lüzumlu olduğundan Şehremini Muhittin B. Ankara'da iken bu hususta teşebbüsatta bulunmuş ve İktisat Müdürlüğünün sehven yazılmadığı anlaşılmıştır. Ankara'da yeni teşkilât nizamnamesi yapılmakta olduğundan İktisat Müdürlüğü bu nizamnameye ilâve edilecektir.

Şehermaneti namına Sanatoryomda yatacak hastalar

Şehremanetine sanatoryoma yatmak için müracaatlar çoğalmakta olduğundan Emanet namına sanatoryomlarda yatan hastaların müddetleri badema hiç bir suretle temdit edilmiyecektir. Bir defa yatan üç ay sonra çıkacak ve onun yerine sırası gelen hastalar yatacaktır.

Mekteplilerin tenezzühü

Bakırköy 1 inci mektep talebesi dün müzeleri ve matbaamızı gezdiler

İlk, orta mektepler, ve Liseler talebesi güzel günlerden istifade ederek gezintiler yapıyorlar.

Dün de Bakırköy birinci mektep 4 üncü sınıf talebesi muallimlerinin refakatinde İstanbula gelerek Müzeleri ziyaret etmişler, müteakiben matbaamıza gelerek bütün daireleri mütecessis bir alâka ile gezmişlerdir. Küçüklere istedikleri izahat verilmiş, öğrenme arzuları tatmin edilmiştir.

Yeşilköy ve Osmaniye mektepleri talebesinden bir grup Florya bahçesinde

Yeşilköy ve Osmaniye mektepleri talebesi de dün Florya bahçesinde pek neş'eli vakit geçirmişlerdir. Bahçede Bahriye Orkestrası sabahtan akşama kadar güzel havalar çalmış, çocuklar bol hava içinde muhtelif eğlenceler tertip etmişlerdir.

Bahriye orkestrasını veren Deniz efrat depo kumandanı Fehmi Beyle orkestrayı teşkil eden beylere Bakırköy maarif memurluğu tarafından teşekkür edilmektedir.

Kırklarelin'deki Gazi heykeli

Heykeltraş Kenan Ali B. heykelin büst değil, tors olarak yapıldığını söylüyor

Geçenlerde Kırklareli'nde rekzedilen Gazi Hz. nin heykellerinden bahsederek heykelin dizlerden kesildiği için bedii manzarasının noksan olduğunu mevzu bahsetmiştik. Heykeli yapan Kenan Ali Bey gönderdiği birmektupta diyor ki:

«Kırklareli heykeli hakkında Cumhuriyet'te intişar eden yazıları okudum. Evvelâ şunu arzedeyim ki bu bir büst değil «tors» tabir edilen, dizlere kadar yapılan heykeldir. Altındaki kaidesi bir kürsüdür.

Gazi, bir elinde formları tutan sarılı bir kâğıt, sağ elile vatandaşları irşat eder vaziyette kompoze edilirken böyle bir kürsüde ayaklarına kadar görünmesi muvafık değildir. Bu şekilde Avrupa'da yapılmış heykeller vardır. Meselâ bir tanesi Çek Reisicumhuru Mösyö Mazarikin heykelidir ki, o da dizlerinden biraz yukarıya kadar yapılmıştır.

Heykeli kaidesiyle birlikte etüt etmek muvafıktır. Naçiz eserimin bir çok kususları olabilir. Lâkin tors heykelinde misali olduğu gibi konmasında bir bedii mahzur olmıyacağı kanaatindeyim.»

Kırklareli'nden aldığımız bir mektupta da orada yapılan Gazi Hazretlerinin heykellerinin büst olmayıp san'atkârın tabirine göre tors olduğu, san'atkârın ifadesine nazaran tors heykelleri bu şekilde imal edilmekte bulunduğu, evvelce ayakta yapılıp bilâhare tadilât görmüş olmadığı, san'atkârca aslından böyle yapıldığı, konduğu mahal itibarile ve heykelein tam müşabeheti ve abidenin hey'eti umumiyesinin letafet ve zerafetile heykel memleketi tezyin etmekte ve halkın baisi şükran ve meserreti olduğu bildirilmektedir.

Biz Gazi gibi misli az bir şahsiyetin tarihe ve ebediyete intikal edecek timsal ve heykellerin noksansız olmasında kıskançlık derecesinde bir titizlik gösterdiğimiz için gözümüze çarpan bedii noksanı kaydetmiştik. Bu fikrimizde musiriz.

Iki muharrir arasında bir dava

Ahmet Cevat B. Nevzat Mahmut B. in kendisine hakaret ettiğini iddia ediyor

Dil encümeni azasından muallim Ahmet Cevat Bey tarafından muharrir Nevzat Mahmut Bey aleyhine açılan tehdit ve hakaret davası dün Birinci ceza mahkmesinde rüyet edilmiştir.

Davaya göre Nevzat Mahmut Beyin «Muhit» mecmuasında Ahmet Cevat Beyle aralarında bir yazı ücreti mes'elesinden Ahmet Cevat Beyi tehdit ve tahkir ettiği iddia ediliyordu.. Muhakemede şahit olarak mecmuanın tahrir Müdürü Kemalettin Şükrü Beyle, kain biraderi polis Kadri Efendi dinlenmişlerdir.

Kemalettin Şükrü Bey, Nevzat Tevfik Beyin mecmuada yazı ücreti mes'elesinden münakaşalar, münazaalar çıkardığını ve asabî bir genç olduğunu, asabiyet yüzünden bazan kendine hâkim bulunmadığını söyledi.

Polis Kadri Efendi de bu mealde sehadette bulundu ve Nevzat Tevfik Beyin, Ahmet Cevat Beye,öldürürüm, dediğini,çok asabî olduğunu söylemiştir.

Neticede Nevzat Beyin asabiyeti derecesinin tıbbi adlide tayini kararı ile muhakeme 21 eylûle bırakıldı.

İktisadî mehafilde

Adapazar'ında bakır madenleri bulundu

Adapazarında zengin bakır madenleri bulunmuştur. Madenlerin imtiyazını almak için İst. mıntakası maden mühendisliğine müracaat edilmiştir. Bundan başka Edremit'te manganez ve antimuvan madenleri bulunmuştur. Bunların işletmek hakkı Ahmet Süleyman B. isminde bir zata verilmişitr.

Bir tashih

Dünkü iktisat sütunumuzda intişar eden yumurta ticaretine dair makalenin ikinci fıkrasının son fıkrası «bunun için yumurta temizlensin diye yıkamalı ve tavukların kümesleri temiz bulundurulmalıdır» tarzında olacakken sehven başka şekilde çıkmıştır tashih ederiz.

Konservatuvar talebesinin konseri

Konser verecek talebeden bir grup

Konservatuvar talebesi bu perşembe, cuma ve pazar günü olmak üzere üç konser verecektir. Tepebaşı tiyatrosunda verilecek olan bu konserlerin tecrübesi dün tiyatroda yapılmıştır. Konserlere şehir bandosunun İstiklâl marşile başlanacaktır. Konserler orkestre, Koro olmak üzere iki kısma ayrılmıştır.

Siyasî icmal

Yugoslavya Diktatörlüğü

Avrupa'da sulhü müsalemetin istikrarına mani olan Fransız - İtalyan nüfuz ve siyasi rekabetine en ziyade Balkan'lar ve merkezi Avrupa sahne olduğundan bu memleketlerin siyasî vaziyet ve ahvalinde zühur eden tebeddüller ziyadesile nazarı dikkati celbediyor. Yakınlarda Bulgaristan kabinesinde mühim bir tebeddül olmuş ve Sobranya'da sabit ve kuvvetli bir ekseriyete müstenit yeni bir kabine meydana gelmiştir. Şimdi de Yugoslâvya kabinesinde şayanı dikkat tadilât yapılmıştır. Bu tadilât Yugoslâvya'daki diktatörlüğün kendi siyasetini yeni bir istikamete tevcih etmek istediğine bir işaret ve alâmet olmak itibarle mühimdir.

Yugoslâvya'da diktatörlüğün tesisinden başlıca maksat bu geniş memleketi baştan başa Sırp'lastırmak ve diğer unsurlara ve bahusus Hırvat ve Sloven gibi Avusturya - Macaristan'dan müdevver ve hars itibarile Sırp'lara faik unsurlara muhtariyet ve nüfuz bırakmamaktır. Yugoslâvya'nın başlıca zayıf noktası bu memleketin ırk, mezhep, hars ve tarih itibarile yekdiğerinden çok farklı ve birbirine zıt anasırdan mürekkep bulunmasıdır. Diktatörlüğün ilk işi Hırvat ve Sloven'lerin Sırp'lar ile federasyon usulünde birlik teşkil eyledikleri fikrini imhaya teşebbüs etmek olmuştur.

Devletin resmi namı Sırp, Hırvat ve Sloven Müttehit krallığı olduğu halde bu nam ilga olunarak yerine Yugoslâvya krallığı namı verildi. Muhtelif anasırın mahalli ekseriyetlerini izale için memleketin mülki taksimatı değiştirildi. Meselâ Balkan'ların Şimali Şarkisinde asırlarca devam eden Türk idaresinin son abidesi olan Bosna müslümanları eski taksimatta bir evalette 600 000 kişilik bir kütle teşkil ettikleri halde eski Bosna eyaleti yeni taksimatta parçalanarak Dalmaçya, Cenubi Sırbistan ve diğer eyaletlere ayrıldığından bu Müslüman kütlesi dağıtıldı. Müslüman'ların her türlü harsî teşkilâtı ilga olundu. Hatta evkaf bile halkın idaresinden alınıp bir devlet müessesesine verildi. Sırp olmıyan diğer anasırın başına gelen haller dahi Müslümanlarınkinden pek farklı değildir.

Hırvat'ların en mühim siyasi teşekkülü çiftçi fırkasının azaları gûya bir sui kast tertibatında zimethal olmakla ittiham olunarak tevkif edilmiş ve tahtı muhakemeye alınmıştır. Fakat diktatörlüğün bu şiddetli tedbirleri halkı zahiren susturmuş gibi olsa da hakikati halde memnuniyetsizliği daha ziyade derinleştirmiştir. Şimdi diktatörlük yeni bir siyaset takip ediyor Kabinede iki Hırvat ve bir Sloven aza var idi. Bunlar da Diktatörün yakın adâmları idi. Diktatörlük birdenbire kabineye yeniden beş Hırvat ve bir Sloven alarak bunların azasını üçten dokuza çıkarmıştır. Yeni azalar vaktile az çok Hırvat çiftçi fırkası lideri maktul Stepan Radic ile birlikte çalışanlardır. Sırp Diktatörlüğü cebri kuvvet ile kendisine bendedemediği anasırı iyilikle kendisine celbetmek istiyor. Çünkü İtalya'nın faal siyasetinden dolayı harici vaziyetinden de büyük tehlikeler peyda olmuştur.

Muharrem Feyzi

Tenkit hastaları

[Başmakaleden mabait]

Fakat münakaşa illetine beynini yapıştırmış olanlara bunu anlatmak çok güçtür.

Yeni Türk devleti, Türk vatanına karşı en küçük mes'uliyet duymamış idare devirlerinin bıraktığı korkunç mirası eski ahdin masallarına mahsus mucizelerle ortadan kaldıramazdı. Müşküller lâfla değil, işle, istikballeri seyreden programlarla yenilebilir. Ankara, bunun için merkez oldu, demir yolları, şoseler gene bunun için yapılıyor. İktisadî yükseliş, iktisadî inkişaf büyük temeller ister. Mahalle köşesinde bakkal dükkânı açmağa benzemez.

Bütün Türk vatanının istihsal kudretini sistemlendirmek, bunu artık bilmeliyiz, çok büyük bir iştir. İktisadî fikirlerinin kıymetine iman eden kahve iktisatçıları, bunu Avrupa muharrirlerine değil, icap edenlere söylemelidirler. Vatan için söylenen fikirler vatanın yükselişine yardım etmelidir. Fakat böyle fikirler de ibare sökemiyenlerin, fikir kabadayılığı yapanların harcı değildir.

Bulanık bir küçük su birikintisi gökler kadar derin görünür. Fakat affetmiyen güneş iki gün sonra onun aldatıcı derinliğini gösterir. Cumhuriyet ideallerinin büyük sihrini duymuş olanlar; bu menfi zihniyetle sert bir cidale girişmelidirler. Arabasında binbir derde derman taşıyan eski sokak şarlatanlarından kurtulduktan sonra, Cumhuriyet ideallerine görünmez cephelerden hücum etmek küstahlığını gösteren tenkit hastalarından da kurtulmak hakkımızdır.

Cumhuriyetin muazzam eserlerini göremiyecek kadar, her şeyin üstünde tuttuğu, benliğinin kozasına büzülmüş insanlardan onların, sözde, fikirlerinden, elbette, hiç bir şey beklenemez. Biz, böylelerine yalnız şunu diyebiliriz:

Güneşi görmek istiyorsanız, cahilliğinizin karanlığından, sizce mukaddes karanlıktan, bir dakika için çıkmağa çalışınız.

M. NERMİ

Cemiyeti Belediye

Cemiyeti Belediye çarşamba günü toplanarak Emanetin muvakkat bir aylık bütçesini müzakere edecektir.

SON TELGRAFLAR

ekaüt kanunu

ıtçe encümenin- son defa gözden geçirildi

in Mecliste müteaddit ıak bütçeler müzakere olunacaktır

ıra 25 (Telefonla) — Bütçe encü- Maliye ve Millî Müdafaa Vekille- ıuzurlarile mülkî ve askerî tekaüt ınu son defa olarak gözden ge- ir.

is yarın Yüksek Mühendis Mek- nkara İmar Müdiriyeti, şehir, köy ektepleri, tahlisiye idareleri mül- itçelerini, bazı meb'usların teşrii iyetlerinin ref'ine dair tezkere ile tı esasiye ve adliye encümenle- mürekkep muhtelit encümenin tasını, Türk - Bulgar iadei mücri- ukavelesinin tasdikini müzakere tir.

icarî rabıtalar

- Alman muahedesi parafa li, Türk - Bulgar muahedesi imzası da yakın

kara 25 (A.A.) — *Türkiye ile* nya arasında şehrimizde mü- e edilmekte olan ticaret ve efain muahedesi parafe edil- . Yarın imza edilecektir.

hbaratımıza nazaran Türk - r ticaret muahedesinin de keresi hitam bulmuştur. Mu- nin salı günü imzasına inti- lunmaktadır.

ris'teki annam- arın nümayişleri

is 24 (A.A.) — Müstemlikat ı geçen gün Annamlı'lar tara- n yapılan nümayişler hakkın- lis ve emniyeti umumiye mü- rile görüşmüştür. Nümayişçi- ı perşembe günü tevkif edi- kişi zabıta memurlarına kar- diklerine dair polis müdiriye- tutulan zabıt üzerine müd - ıumiliğe sevkolunacaktır. Bun başka komünist fırkası mer - hey'eti azasından Guyenvan- ıakkında da devletin emniyet lâmetine karşı tahrikâtta bu- ığundan dolayı takibat yapı - tır. Diğer taraftan müddeiu - ilik makamı Annam'alı talebe yetinin feshi mes'elesi hak - ı tahkikata devam etmekte - ırada sırada gürültü ve patır- ıaran bazı anasır hakkında zım gelen tedbirler alınacak-

ırderlere mahsus bir hastane
vyork 25 (A.A.) — Dünyanın islü ve mükellef hastahane - açılış resmi dün yapılmıştır. astahane yalnız milyarderlere ıus olacaktır.

n tayyareci seyahatini bitirdi
rt-Darwin 25 (A.A.) — Mis son İngiltere-Avusturalya ha- yahatini dün bitirmiştir.

Bir fen kurbanı
ris 25 (A.A.) — Rontken mü- ssısı Dr. Haret'in bir parmağı miştir.

giltere'de bir vapurda iştial
ndra 24 (A.A.) — Glazgow'- Liverpool'a gitmekte olan City Sydney vapurunda bir iştial ştur. Bir makinist ölmüş, üç de ağır surette yaralanmıştır.

Kibrit Inhisarı

Ecnebi grupla müzakerat iyi bir safhadadır

Ankara 25 (Telefonla) — Kibrit inhisarını almak istiyen ecnebi grubu mümessillerile Maliye Vekâleti arasında müzakerata devam edilmektedir. Müzakerat müsait bir safhada ilerlemektedir. Ancak müzakeratın biterek bir itilâf elde edildiğine dair maliyede ademi malûmat beyan edilmektedir.

Alman ordu ve donanması

Bir kruvazörün inşası kabul diğerinin tahsisatı reddedildi

Berlin 24 (A.A.) — Reichtag meclisi ordu ve bahriye bütçelerinin müzakeresini bitirmiştir. Komünistler tarafından verilen ademi itimat takriri reddedilmiştir. A işaretli kruvazörün inşasına ait tahsisatın ikinci kısmı 184 muhalif reye karşı 207 reyle kabul edilmiştir. B işaretli kruvazörün yaptırılması için hükûmet tarafından istenen tahsisat 129 muhalif reye karşı 207 reyle reddedilmiştir.

Dr. Şaht Romanya malî müşaviri oluyor

Berlin 24 (A.A.) — Boersen Kurier gazetesinin Bükreş'te salâhiyettar bir menbadan aldığı bir habere göre Romanya hükûmeti M. Schasht'tan Romanya'nın malî müşavirliği vazifesini kabul etmesini istemiştir.

Sina'da kolera

Kahire 24 (A.A.) — Mekke'den avdet eden bir kaç Mısır'lı hacının koleraya tutulmuş olduğu zannediliyor. Sina yarım adasında çıkan bu hastalığın Mısır'a da sirayet etmesinin önünü almak için lâzım gelen tedbirler ittihaz edilmiştir.

Amerika'da içki aleyhatrı azalıyor

New-York 25 (A.A) Amerika'da içki memnuiyeti hakkında büyük bir Amerikan mecmuası tarafından arayı âmmeye vuku bulan müracaat neticesi olarak çok büyük bir ekseriyet içki memnuiyetinin kaldırılması lehinde bulunmuştur.

M. Ştrezman'ın zevcesi Darülfünuna muallim muavini oldu

Berlin 25 (A.A.) — M. Stresemann'ın dul zevcesi Kolombiya darülfünunu muallim muavinliğine tayin edilmiştir.

Hindistan'da

Bir tuz deposuna yapılan hücumda bazı kimseler yaralandı

Karaşi 24 (A.A.) — Zabıta kanuna mugayir olarak açılmış olan bir tuz deposunda taharriyat yapmış ve külliyetli miktarda tuz müsadere etmiştir. Bu esnada çıkan arbedede bir çok kimseler yaralanmıştır. Tehditkâr bir vaziyet alan ahali deponun dışarısında birikip toplanmağa başlamıştır. Bunun üzerine zabıta halka sopa ile hücum etmiştir. Nihayet toplanan halkın bir kısmı bir alay teşkil ederek mecusilerle meskûn olan mahallelerde dolaşmıştır. Bu nümayiş esnasında ihtilâlkârane sözler de sarfedilmiştir. Bir müddet sonra sükûn ve huzur iade edilmiştir.

Aile maaşları

Badema sür'atle tahsis edilecek

Alâkadarın sefaletine meydan verilmemek için tedbirler ittihaz edildi

Vefat eden askerî ve mülkî devlet memurlarının ailelerine pek geç maaş bağlanarak sefalet ve mağduriyetlerine meydan verildiğinden maaşların sür'atle tahsis olunabilmesi için bazı tedbirler ittihaz edilmiştir. Bundan sonra hey'eti ihtiyariyelere tevdi edilecek maaş ilmühaberleri yazıldıktan sonra bütün aile efradının nüfus tezkereleri ile beraber alâkadarlardan birini en yakın nüfus idarelerine müracaatları muhtarlar tarafından icap edenlere tebliğ olunacaktır.

Nüfus idareleri muamelesini ikmal ettikleri tahsisi maaş ilmühaberlerini zabıtaya verecekler, polis merkezleri de en kısa bir müddet zarfında bunları tasdik edeceklerdir. Bu tasdik muamelesinden sonra asker aileleri askerlik şubelerine, asker olmıyanlar da zat işleri muhasebeciliğine müracaat edeceklerdir.

Gümrük kumisyoncularının içtimaı

Komisyoncular bazı kimselerin gümrüklerde muamele yapmalarından şikâyet ediyorlar

Gümrük kumisyoncuları dün birliklerinde fevkalâde bir içtima aktetmişlerdir.

İçtimada tüccar ve tüccar kumisyoncusu namı altında Ticaret odasından tüccar imzası getirerek ticaretle hıç bir alâkaları olmadığı halde gümrüklerden mal çıkarmağı iş edinen eşhastan şikâyet edilmiştir.

Kanun hilâfına muamele yapan eşhasın men'i hakkındaki bu şikâyet, Ticaret odasına tevdi edilmek üzere Ticaret müdüriyetine verilecektir.

Bundan başka karnesi olmadığı halde muamele yapan kimseler hakkında son günlerde yapılan kontrolun teşdidi ve gümrük âmirlerinin muavenetlerinin temini muvafık görülmüştür. Bundan sonra müdüriyeti umumiyenin emir ve tasvip ettiği madeni ve numaralı rozetlerin bütün kumisyoncular tarafından mecburen takılması ve bunların erkânı rüsumiye tarafından görülmeden muamele yapılması, bir de Posta idaresinin gümrük idaresine tevdi ettiği manifestolara raptedilen ve her paket için verilen beyannamelere ilsak edilen 15 kuruş pulların ilgası için hükûmet nezdinde teşebbüsata karar verilmiştir.

Ikt'sat Mec'isi

Bir kaç gündenberi Ankara'da bulunan bankalar konsorsiyomu reisi ve Âli İktisat Meclisi kâtibi umumisi Nurullah Esat B. dün şehrimize avdet etmiştir.

Nurullah Esat B. kendisile görüşen bir muharririmize şu beyanatta bulunmuştur:

«— Ankara'ya hususî işlerim için gitmiştim. Mütehassıs M. Morf'la Devlet Bankasının esasını hazırladığım doğru değildir.

M. Morf'la arkadaşlığım yalnız Ankara'da konuşmaktan ibarettir.

1 haziranda toplanacak Âli İktisat Meclisine ait ihzarat ikmal edilmiştir. Kur'a ile çıkan azanın yerine hükûmet tarafından intihap edilecek aza taayyün etmiştir. Üç güne kadar da diğer altı aza müessesatı iktisadiye ve maliye tarafından intihap olunacaktır. Mecliste tezekkür edilecek mevat arasında evvelki seneler muvazenesile zirai kredi mes'elesi vardır.»

Operatör Cemil Paşa

Emanetin verem hastanesi için arsası var, diyor

Cemil Paşaya göre burada hemen inşaata başlanmalı ve şehirde dört ekmek fabrikası yapılmalıdır

Senelerdenberi dillere destan olan fakat Şehremaneti tarafından bir türlü yaptırılamıyan verem hastanesi hakkında Dr. Cemil Paşa şayanı dikkat bir teklifte bulunmaktadır. Bu teklife nazaran Emanet arsa almak için bütçesine koyduğu 50 bin lira ile hemen inşaata başlıyabilecektir. Cemil Paşa bir muharririmize demiştir ki:

«— On beş sene evvel Sultan Reşat zamanında Emanet verem hastanesi yapılmak üzere Şişli tramvay garajı ittisalinde 30-40 bin dönümlük cesim bir arazi almıştı. Bu arsa geniş, mürtefi ve verem hastanesi inşası için bihakkın elverişli bir yerdir. Emanetin böyle güzel bir arsası varken bütçesine 50 bin lira koyarak arsa almak hevesine düşmesini anlıyamıyorum. Mademki Emanetin bütçesinde 50 bin lira vardır, hem hastanenin inşasına başlamalı ve pavyon pavyon bir kaç senede inşaatı ikmal etmelidir.»

Ekmek fabrikası

Cemil Paşa asrî ahır inşasını muvafık görmekte, fakat Emanetin bu hususta sütçü esnafına muavenet etmesini tavsiye etmektedir. Cemil Paşa bugünkü fırınların şekline de itiraz etmektedir:

«— Biz de henüz fırınlar berbat bir haldedir, en iptidaî bir şekildedir. Emanet asrî ahır inşasından evvel halka temiz ekmek yedirse daha iyi olurdu. Şehremaneti İstanbul, Beyoğlu, Kadıköy ve Üsküdar'da asrî üç ekmek fabrikası açmalıdır. Bu fabrikalar için lâzım gelen para da kolayca tedarik edilebilir, şöyle ki: Bugün ekmeğin okkası 12 kuruştur. Bu fiata Emanet 40 para zammetse halk ne şikâyet eder ne de bu zamdan müteessir olur. İstanbul'da günde 400 bin okka ekmek sarfedilmketedir. Emanet beher okkaya 40 para zammetse günde (4) bin liraya baliğ olur. Bu narh bir iki ay devam edecek olursa Emanet bu dört fabrikanın dördünü de yaptırmış olur. Bu suretle Edirnekapı'daki ekmekle Beyoğlu'ndaki ekmekte bir olacak, halk temiz ekmek yemiş olacaktır.»

M. Morf geldi

(Birinci sahifeden mabait)

akşam Lozan'a gitmiştir. M. Morf Lozan Darülfünunundaki işlerini bitirince tekrar Türkiye'ye avdet edecektir.

M. Morf kendisini Haydarpaşa'da karşılıyan bir muharririmize Devlet Bankası ve iktisadî vaziyetimiz hakkında mühim beyanatta bulunarak demiştir ki:

«— Proje üzerinde yaptığım tadilâtı ihtiva eden raporu hükûmete verdim. Devlet Bankası altı yedi ay sonra faaliyete başlıyacaktır. Tesisat bu vakte kadar ikmal edilecektir. Devlet Bankası tamamile Türk sermayesini ihtiva etmektedir. Şimdilik «25» milyon lira vazedilmiştir. Bu para kâfidir, lüzum görüldüğü takdirde tezyit edilecektir. Devlet Bankasının ihraç edeceği hisse senetlerini bütün halkın almasını tavsiye ederim. Çünkü bu hisse senetleri on sene sonra büyük bir kıymet kesbedecektir. Beher hisse senedi yüz lira olacak ve ilk sene aksiyon sahiplerine yüzde sekiz faiz verilecektir. Bir kaç sene sonra faiz miktarı da çoğalacaktır. Devlet Bankaları hisse senetlerinin efradı ahali elinde bulunması memleket için çok faidelidir.

Türkiye'nin iktisadî vaziyeti nasıl düzelir?

— İktisadî vaziyetin düzeltilmesi için evvelâ bazı mes'eleleri halletmek lâzımdır. Bu mes'elelerin en mühimmi ve en esaslısı paranın istikrarını temin etmektir. Bu temin edilirse her şey kökünden halledilmiş olacaktır. İşte paranın istikrarını da Devlet Bankası temin edecektir. Buhranı telâfi edecek çarelerden biri de ecnebi sermayesinin celbini temin ve teshil etmektir. Bu işi de dolayısile Devlet Bankası yapacaktır. Para istikrarı mes'elesile meşgul değilim, maamafih ecnebi sermayesi celbetmeği istikraz aktetmeğe tercih ederim.

Hayat pahalılığı ve fazlai istihsal buhranı

— Bu sene dünyanın her tarafında olduğu gibi Türkiye'de de ziraî istihsalde bolluk vardır. Bu bolluk Türkiye dahilinde hayat pahalılığını ortadan kaldıracak ve ucuzluk temin edecektir. Fakat bu sene bütün dünyada istihsalâtın çokluğu bir«ziraî fazlai istihsal buhranı» tevlit edecektir. Bu buhran çok fenadır. Dünya piyasasına çok mal arzedilecek, buna mukabil alıcı pek az olacaktır. Türkiye'nin bu buhrandan az müteessir olması için bazı tedabir alması lâzımdır. Evvelâ ziraatte ihraç emteası yetiştirmesi lâzımdır. Sonra yetiştirilen emteanın iyi cinsten ve dünya piyasasındaki emsaline faik olması icap eder. Bütün bunlardan başka büyük satış teşkilâtı vücude getirmek lâzımdır. Millî İktisat Cemiyeti bir satış teşkilâtı vücude getirecektir.

Ankara bir otorite ve imar merkezidir

— Ankara'da çok büyük bir faaliyet gördüm. Bir otorite ve imar merkezi olan Ankara'da, iş başında olanlar hakikaten çok ciddî çalışıyorlar. Bilhassa inşaat ve imar faaliyeti pek büyük.

İsviçre'de talebelerim beni bekliyorla, onun için bu akşam (dün) hareket edeceğim. Ankara'dan ayrılırken bana orövar dediler, adiyo demediler, bundan da anlaşılacağı veçhile Türkiye'ye tekrar geleceğim.»

Lâyiha Heyeti Vekilede

Ankara 25 (Telefonla) — Devlet Bankası lâyihası tamamen hazırlanmıştır. Yarın toplanacak Hey'eti Vekilede müzakere edilecektir.

HEM NALINA MIHINA

Unuttualr galiba!

İngiliz'ce Daily Telgraph gazetesinin Bükreş muhabirinden aldığı bir telgrafta deniliyormuş ki «Boğazlar komisyonundaki Romanya azası yeni Rus gemilerinin Boğazdan geçip Karadeniz'e girmelerini meneden bir karar istihsal etmiştir.»

Boğazlar komisyonu ahten böyle bir karar verecek salâhiyeti haiz olmadığı gibi, olsa bile, Rus gemilerinin Boğazdan girmelerini menedecek kuvvet ve vasıta nerede?

İstihkâmlarımızı yıktıklarını ve Boğazları serbest bir geçit haline koyduklarını unuttular galiba!

***

Mahrumiyet!

Cumartesi günü Bursa mahkemesinde gazetecilerin davası devam ederken, İstanbul Belediyesinin malûm ve meşhur avukatı bermutat mes'ul müdürümüz M. Agâh Beyin mahkemeye zorla getirilmesini rica etmiş ve üstelik bir de koskoca kuyruklu bir yalan uydurarak «Agâh Beyin Yalova âlemlerine, safalarına iştirak eylediğini» iddia etmiştir. Halbuki Agâh, henüz nekahet devresindedir, Yalova'ya değil, Adalar'a bile gitmemiş ve gidememektedir. İhtimal avukat bey, gazetemizde Yalova yollarının fenalığı, bozukluğu, bakımsızlığından bihakkın şikâyet edilmesini görür görmez, hemen Müdürü mes'ulümüzün Yalova'ya gittiğine hükmetmiş olacak!..

Bir gazeteciye: «Bu davaların hiç birisinin çıkar yolu olmadığını ve gazetecilerin bu gibi yazılardan dolayı mes'ul edilemiyeceğini biliyorum. Yalnız Agâh'ın hoş sohbet, ehlidil bir zat olduğunu duydum, kendisinin mahkemeye zorla getirilmesini, Bursa'da birlikte âlemler yapmak için istiyorum!» Diyen Emanet vekiline haber vereyim ki doktorlar bizim Mes'ul müdürü her türlü âlemlerden, bilhassa âlemi ablardan men ve kendisini sıkı bir pehrize mahkûm etmişlerdir. Bu itibarla arkadaşımız Emanet vekilinin (!) âlemlerine iştirak etmek şeref ve saadetinden maalesef mahrum kalacaktır.

Tayyareciler

[Birinci Sahifeden Mabait]

ve Maliye Vekili Saraçoğlu Şükrü Bey de iştirak etmiş bulunuyorlardı.

Bu, tayyarecilik zevkinin bizde de aşılanmak ve kuvvetlenmek üzere olduğunu tebşir eden bir vak'adır. Hava yolculuğunun otomobil gezintileri kadar endişesiz yapıldığı gün mes'ele halledilmiş olacaktır. Bu yeni yola da aziz Başvekilimizin rehberliğile girmiş oluyoruz.

* * *

Ankara'ya gitmiş olan Amerikan tayyarecileri dün sabah saat 10 da Yeşilköy'e avdet etmişlerdir.

Misafirler Amerika sefaret erkânı ile Tayyare Cemiyeti İstanbul şubesi reisi Hasan Fehmi Bey tarafından istikbal edilmiştir. Tayyarecilerden üçü bu sabah saat yedide tayyarelerile Belgrad'a gideceklerdir. Yalnız hey'et reisi binbaşı Hol bir kaç gün daha şehrimizde kalacaktır.

İspanya'da tevkifat

Valence 25 (A.A.) — Bir kahveye toplanarak fesatkârane bazı risaleler okumakta olan bir çok kimseler tevkif olunmuştur.

Edebî roman tefrik... 40

KALBİMİN SUÇU

Yazan: MAHMUT YESARİ

ıhir Bülent, yumruğunu salla-

— Ah, Zahit Efendi, ettin bir r, şunu sonuna kadar yapay - bari? Bir eve, kova lâzım de - mi? Bunu, sen düşünmezsen, düşünecek? Necil mi?

- Şampanya kovası var.

- Senin olsun... Kulpsuz, bir yaramaz ki...

 omurta somurta rakısını içiyor- Necil Sabit, arkadaşının titiz- nesine hak veriyordu, boynunu tü:

- Öyle...

okak kapısının zili çalınıyordu, i birden sıçradılar. Fahir Bülent, taaccüple baktı:

— Kim olabilir?

— Bilmem!..

— İster misin, Zahit Efendi, beni apartımanda arasın, bulamayınca, buraya damlasın?..

— Hani, pek te yabana atılacak fikir değil...

Zil, daha şiddetle çalınmağa başlamıştı, Necil Sabit, büsbütün duraladı:

— Bu, gelen zorlu... Bak, nasıl çalıyor?

— Kapıyı açmıyacak mıyız? Belki komşulardan biridir.

— Ne münasebet?

— Meraklı insanlar, çoktur da...

Fahir Bülent, kapıyı açtığı vakit, bekçinin, şapkası elinde, başını iğerek selâm verdiğini gördü:

— Merhaba bekçi baba... Ne var?

Bekçi, Fahir Bülend'i tanıyamamıştı, fakat, Necil Sabit'i görünce, gülümsedi:

— Hoş geldiniz, beyim... Pencerelerde ışık gördüm, bugün geleceğinizi bilmiyordum, şüphelendim. Affedersiniz, rahatsız ettim, kusura bakmayın.

Fahir Bülent, bekçiden imdat umuyordu:

— Uğradığına çok iyi ettin. Bizim suyumuz yok... Bu gecelik biraz buluver.

— Komşulardan alırız beyim, siz surahiyi verin.

— Burada buz bulunmaz mı?

Bekçi, ümitsiz ümitsiz bakındı:

— Bu saatte bulunmaz ki, beyim.

Fahir Bülent, arkadaşına yan bakarak diş gıcırdattı:

— Gelir gelmez, sana haber verseydik... Ne ise, oldu bir kere... Bir de kova bulabilirsen, çok hayra geçer.

— Olur beyim, olur.

Bekçi, boş surahiyi yandaki komşudan doldurup getirdiği zaman, Fahir Bülent, sıkı sıkı tenbih etti:

— Yarın sabah, uğramağı unutma...

— Peki beyim... Şimdi size kovada bulurum.

Fahir Bülend'in yüzü gülmüştü:

— Allah razı olsun!

Necil Sabit'le, tekrar sofraya oturmuşlardı, Fahir Bülent, keyifle bir sigara yaktı:

— Ömrüme dua et, sayemde yaşıyorsun, bu gece...

— Ne yaşamak! Tam çilingir sofrası.

— Hoş görüver.

Fahir Bülent, arkadaşının kara kara düşünmeğe başladığını görüyordu:

— Necil, bu gece düşünme... Sinirlisin... Yarın, salim kafa ile düşünürüz. Hem senin, neler düşündüğünü de biliyorum. Sabahleyin yatağında kahveni içerek gazeteni okuyamıyacaksın.

Necil Sabit, iki yumruğunu masanın kenarına dayamış, gözleri yarı kapalı, uzun uzun göğüs geçiriyordu:

— Kahve aldın, cezve yok!.. Ah, neredesin Mihriban? Neredesin Zoiçe? Ötekiler de, benim sabah keyfimi bozmazlardı ya, doğruyu söylemeli? Hele Zoiçe! O, ne temiz, hamarat, işküzar kadındı! Hiç acele etmez, iş yapmaz görünür. Fakat evin bütün işlerini yapar, bitiriverirdi. Ayaklarının sesi duyulmazdı. Arasıra, yatak odasının kapısından bakar, uyandığımı anlayınca, hemen kahvemi getirirdi. Sabah kahvesini, tam istediğim gibi pişirirdi.

— Güzel kadındı da...

— Meziyeti, bir iki değil ki... Gözü tok, tutumlu, sessiz kadındı. Üstelik namuslu idi de...

Fahir Bülent, tasdik etti:

— Cidden namuslu idi.

— Mihriban gibi, büyüklük, gösteriş meraklısı, Reyhan gibi cırlak, sırnaşık değildi. Küçücük bir şeyle, hiçten bir hediye ile memnun olur, sevinirdi.

— Bunda bir parça yanılıyorsun, Necil... Zoiçe, dehşetli kurnazdı. Beraber yaşadığı, yaşıyacağı erkeğin ruhunu öğrenir, tabiatini anlar, kullanmasını bilirdi. Küçük şeyle memnun olsun, siyaset. Çünkü, sen de onun sevincine lâkayt kalamıyorsun, minnettar oluyorsun. Haydi bir ikinci hediyecik... Hem de incitmeden, göze batmadan... Mütekabil bir memnuniyet...

- Mabadi var -

Hikâyeler

Gece zammı

Otelin kapısından girerken içime haşyet çökmüştü. Loş koridorlara serili yol keçeleri, ayak seslerini boğuyorlardı. Valizimi alan garsonda öyle ciddî bir eda vardı ki asıl patron olup olmadığında şüpheye düştüm.

Yan odadada, büyük ministro yazı masasının önünde kemali ihtişamla oturan patron, büyük kara kaplı deftere ismimi, hüviyetimi yazarken, beni dikkatle süzüyordu.

Kalacağım odayı, gayet ağır, temkinli bir lisanla tarif etti. Garsona da emir verdi:

— Beyefendiye odayı göster. Madamı da bana yolla!

Ben, korkudan büzülmüş, küçülmüş, titriyordum. Tırabzanlara tutuna tutuna merdivenleri çıkmıştım.

Garson, ikinci katta, sokağa bakan odalardan birinin kapısını açtı:

— Buyurunuz.

Sokak üzeri odalarda yatmağı ötedenberi sevmem. Satıcıların böğürür gibi avaz avaz bağırmaları, araba gürültüleri, otomobil korneleri fena halde sinirlerime dokunur, uykum kaçar, rahatsız olurum.

Fakat, patronun, garsonun ağır, ciddî edaları, bende itiraza mecal bırakmamıştı. Kazaya rıza dedim; çaresiz memnun göründüm.

Garson ayni temkinle iğildi:

— Bir emriniz var mı? Dedi.

İcap ederse çağırmak için zilin yerini gösterdi; elektrik düğmesini açıp kapıyarak ampulleri muayene etti ve odadan çıktı.

Odanın eşyaları, fazla lüks değilse de çok temiz, tertipli idi.

Zaten oteldeki intizam, sükûn, daha kapıdan girerken göze çarpıyordu.

Pencereden sokağa bakıyordum; talihime fazla işlek, gürültülü, patırdılı değildi.

Kapıya vurulmuştu:

— Giriniz! Dedim.

Yarı döndüm, gözlerim hayretle kamaştı. Kapının önünde, kıvır kıvır sarı saçlı, henüz kılıfını yırtmış kıpkırmızı gelincikler gibi yanan ateş dudaklı bir kadın, gülerek bana bakıyordu.

Bu kimdi? Nenin nesi idi? Pek değil, hiç mi hiç hizmetçiye benzemiyordu.

Bu ziyarete ne mana vermek lâzım geleceğini düşünürken, kadın, ağır ağır ilerledi:

— Müsaade ederseniz çarşafları değiştirteceğim!

«Değiştirteceğim» kelimesinden vaziyeti kavramıştım. Bu kadın, patronun kızı değilse karısı, kardeşi yahut ta ortağı idi.

İçime ezintiler gelmişti.

Kekeledim:

— Buyurunuz!

Cevabımın alıkça olduğunun farkında idim. Lâkin, daha zekicesini bulup söyliyemiyecektim. Kadın, arkasına döndü:

— Roza! Gel, çarşafları değiştir.

İçeriye, kısa boylu, kupkuru bir kız girdi.

Patron kadın bana baktı:

— Odayı biraz düzeltelim, siz, lûtfen aşağı salonda oturunuz!

Aman, ne de güzel, pürüzsüz Türkçe konuşuyordu!

Değil aşağıya inmek, o dakikada;

— Boynuma sarıl!

Dese, vallahi tereddüt etmiyecektim!

İnsanlar, bazan ne kadar fedakâr oluyorlar!?..

Aşağı salonda, patron beni yalnız bırakmadı ve büyük bir nezaketle lâkırdıya başladı:

— Otelimizin, fevkalâde riayet ettiği, ehemmiyet verdiği iki şey vardır: Temizlik ve namus! Odaların temizliğine bizim madam bakar. Hiç bir yolsuzluk olamaz! Müşterilerimizin istirahatlerini, memnun kalmalarını düşünür ve bunun için de dört elle çalışırız. Günün ve gecenin her hangi bir saatinde garsonu, hizmetçiyi ve hatta madamı çağırabilirsiniz! Kat'iyyen çekinmeyiniz!

— Teşekkür ederim!

Patron, vakarla doğrulmuştu:

— Namusa da çok dikkat ederiz. Bir gün, beş gün, bir ay, burada kaldığınız müddetçe, öyle uygunsuz takımından kadın misafir kabul edemezsiniz!

— Ne münasebet!

— Sizin için değil, otelimizin nizamı böyle olduğu için söyliyorum.

Kısa boylu, kupkuru kız görünmüştü:

— Odanız hazır!

Patron ilâve etti:

— Hizmetçi kızı çağırmak istediğiniz vakit, zile bir kere basarsınız. Garsonu çağırmak için iki kere. Madam için de üç kere!

— Mersi, dedim; odama çıktım.

Kendi kendime düşünüyordum. Ne belâlı yere çatmışım? Bu ne kadar sıkı zaptü rapt?

Burada bir geceden fazla kalamazdım. Tahammülümün haricinde bir şey!

Bu düşünceler, bu sıkıntı ile soyundum, yatağa girdim.

Gece yarısına doğru uyandım, yerimi yadırgamış, bir türlü uyuyamıyordum. Bir sigara yaktım, büsbütün uykum kaçtı.

Birbiri üstüne içtiğim sigaralardan ağzım zehir gibi olmuştu. Canım kahve istemez mi? Evvelâ cesaret edemedim, fakat sonra patronun tenbihini hatırladım.

Bir kere zile bastım, lâkin anî olarak caydım. Kahveyi garsondan istemek daha muvafık olacaktı, hizmetçi kız, o saatte uyuyordur.

Zile ikinci defa basarken garip bir tereddüt geçirdim, bir kere daha çaldım.

Çaldım ama, bende de şafak attı. Madam gelince ne diyecektim?

Bir kusur, eksik yoktu. Patronun karısına da kahve emredemezdim. ya?

Ecel teri döküyordum; çok geçmedi, kapı usulca açıldı ve madam güler yüzle içeri girdi. Sırtında, kısa, incecik ipek bir kamisol vardı..

***

Bir ay sonra oteli terkediyordum. Patron hesap puslasını gözüme dayadı.

Faturada, yüzde on garson hakkının altında, tam bir aylık oda kirasının iki misli bir borç vardı.

Meşruhat hanesinde şu kaydi okudum:

Gece zammı.

Mahmut Yesari

Maliye Vekilinin davası

[Başmakaleden mabait]

söz alarak dedi ki:

«— Müekkilimiz Maliye Vekili Beyefendi hakkında Yarın'daki neşriyatta ve bilhassa «Herman Spirer rezaleti» tarzında serlevha koymak suretile nihayet bir rezaleti meydana getirmek kasdı bulunduğu şüpheden varestedir. Vekil Beyin Meclisi iğfal ettiğini, Bir Yahudi'yi sahabet ettiğini sarahaten söylemiştir.

Bundan sonra Arif Oruç Beyin vekili Nuri Bey kalktı ve:

«— Müekkilim bu mes'ele hakkında diyor ki:

Gazetem filhakika tenkit yapmaktadır. Fakat muhalefeti ve tenkidi temiz bir şekilde yapmaktan başka gayesi olmıyan gazetem şahıslarla icraatını birbirinden ayırdetmeği bilmez değildir. Şahıslar muhteremdir. İcraatları malımızdır. Bu hattı hareketime rağmen yazılarımın hakaret ve isnat manasında anlaşılması samimî teessürümü mucip olmuştur. Şahsen Saracoğlu Şükrü Beyin kendisi de kendisine karşı olan çok derin sevgimi bilir. Bu itibarla hakaret ve isnat telâkki etmesi beni çok müteessir etmiştir. Eğer kasıt hilâfına, hakikaten bir hakaret anlaşılıyorsa şahıslara hakarete terbiyei siyasiyem ve meslekî prensiplerim müsait olmadığından kendilerini tenzih ederim. Tekrar ediyorum: Eğer böyle bir hakaret anlaşılıyorsa şahısların haysiyetini siyasî cidal ve münakaşaların fevkinde tutmak istiyen mesleğim ve prensibim namına Şükrü Beyin kendisine karşı beslediğim sevgiye bağışlasın, demeği bile gene bu meslek ve prensip namına nefsim için bir şeref ad ve telâkki ederim.»

Dedi. Maliye Vekilinin avukatlarından İbrahim Bey:

«— Bu beyanatı müekkilim namına tarziye makamında telâkki ederim davadan feragat ediyorum»

Arif Oruç Bey söz aldı ve:

«— Benim için tarziye yoktur, dedi. Ortada hakaret yoktur ki tarziye olsun.»

Arif Oruç Beyin vekili tekrar beyanatta bulundu:

«— Hakaret yoktur. Binaenaleyh noktai nazarımızın tarziye şeklinde telâkkisine asla mahal yoktur. Vekil beyi tenzih ederiz.»

Bundan sonra müddeiumumî, mes'elede tarziye vaki olduğundan 489 uncu madde mucibince davanın sukutuna karar verilmesini talep etti. Hey'eti hâkime müzakerede bulundu ve müşteki Maliye Vekili Şükrü Beyefendinin Arif Oruç Bey aleyhindeki davasından vaz geçmesi üzerine davanın sukutuna karar verildiğini tebliğ etti.

VUKUAT

Tehdit!

Bir kadın evinden kaçırıldı

Şahkulu mahallesinde oturan askeri malûllerden yüzbaşı Halil B. in zevcesi evinden tehditle kaçırılmıştır. Halil Beyin polis müdiriyetine vaki olan müracaatına nazaran hâdise şu suretle cereyan etmiştir:

Mumaileyhin kainpederi polis memuru Mehmet Sadık ile kainbiraderi Hamdi Efendiler kendisi evde bulunmadığı bir sırada 4 kişi ile beraber eve giderek kadını ve eşyalarını zorla alıp gitmişlerdir.

Polis tahkikat yapmaktadır.

Cerh vaka'ları

Üç cerh vak'ası

Sofular'da oturan Arnavut Müslim, zevcesi Fatma ile bir para mes'elesinden kavga etmişler, Müslim Fatma'yı taşla başından ağır surette yaralamıştır.

* Eminönü'nde Nihat isminde biri Şakir'in dükkânından bisküvi çalmış, Şakir buna mâni olmak isteyince Nihat Şakir'i bıçakla yaralamıştır.

* Tütün amelesinden Ali ile sabıkalılardan Reşat Kavga etmişler, Ali bıçakla Reşad'ı yaralamıştır.

Hırsızlıklar

Hırsızlıklar

Son 24 saat zarfında şehrin muhtelif mahallerinde yedi sirkat vak'ası kaydedilmiştir:

Eminönü'nde Tahsin isminde bir şahsın 40 lirası, Eyüp'te Bekir ağa medresesinin kurşuları, Topanade outran aşçı Ali'nin 100 lirası, Unkapanı'nda kereste tüccarı Sahir Beyin 450 lirası, Cağaloğlu'nda bir arsada asılı bulunan 9 peştemal, Dökmeciler'de şekerci Ziver Efendinin evinden elbise ve sairesi, Hasköy'de Şark Türk Anonim şirketinde kolbaşı İzzet ağanın 240 lirası çalınmıştır. Polis bu hırsızlıkların bir kısmının failini yakalamıştır.

Yangınlar

Bir ev yandı

Dün sabah Pangaltı'da Çimen sokağında İtalyan tebeasından Sonton'un evinin alt katından yangın çıkmış, kısmen yandıktan sonra söndürülmüştür.

Müteferrik

Bir eve taarruz

Evvelki gece Taksim'de Sıraserviler'de bir eve taarruz edilmiştir.

Eminönü arabacılar ve kamyoncular kâhyası Çolak Hayri arkadaşı Nerses'le beraber gece saat 22 de sarhoş olduğu halde Sıraserviler'de Belkis Hanımın evinin kapısına dayanmışlardır.

Bunlar zorla eve girmek istemişler ve kapı açılmayınca taarruz etmişlerdir. Bununla iktifa etmiyerek silâh çekmişlerdir. Kadınlar bağırmağa başlayınca sarhoşlar da kaçmağa başlamışlardır.

Şikâyet üzerine Çolak Hayri ve Nerses yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Memleket haberleri

Manisa bağlarında hastalık

Manisa, Kasaba, Alaşehir, Salihli bağlarındaki hastalığı teşhis ve tedavi etmek üzere İktisat Vekâleti haşerat mütehassısı Recep Bey Manisa'ya giderek bağlarda tetkikata başlamıştır.

Seydiköy belediyesinde sui istimal

İzmir'in Seydiköy belediyesinde mühim bir sui istimal bulunarak belediye reisine işten el çektirilmiştir. Tahkikat devam etmektedir.

Arpa Adana'da 3 kuruşa düşmüştür

Adana'da yeni sene mahsulü arpalar piyasaya çıkarılmıştır. Çiftçiler geçen seneki zararlarını çıkarmak için fazla zeriyat yapmışlar ise de piyasaya çıkarılan arpaların okkasına 3 kuruştan ziyade fiat verilmemiştir.

Köy yardım sandığı

Afyonkarahisarı'nda köylülerin ektikleri hususî ekinlerin satışı ile tesis edilen köy yardım ve tasarruf sandığının köylüler için çok faydalı olduğu görülmesi üzerine Kütahya vilâyeti de böyle bir sandık tesisine teşebbüs etmiştir.

Kocaeli Defterdarı muhakeme edilecek

Kocaeli defterdari Hayri Beyin Trabzon Defterdarı iken demir satışı sui istimalinde maznunen Şurayi Devlet kararile tahtı muhakemeye alındığı ve Gireson Vilâyeti mahkemesinde muhakemesinin yapılacağı haber alınmıştır.

Kamyon altında can veren kadınlar

Arife günü Yerköy istasyonundan Yozgat'a hareket eden posta kamyonu, yolda fireni tutmadığından yolcuları telâşa düşürerek atlamışlardır. Bu meyanda atlıyan iki hanımın göğüsleri üstünden geçen kamyon zavallıların ölümüne sebep olmuştur.

Spor

Yunan'lılarla maç

Yunan takımının cevabı bugün bekleniyor

Dün Bükreş'te maç yapan Yunan futbolcuları, kendilerile bir maç yapmağı kabul ettiğimize dair çekilen etlgrafa henüz cevap vermemişlerdir. Cevabın bugün geleceği ümit ediliyor.

Maçın icrası tahakkuk ettiği takdirde çarşamba günü Yunan'lılarla ilk temas yapacak olan takımımızı İstanbul mıntakası futbol heyeti teşkil edecektir. Takımın sureti teşekkülü henüz malûm değilse de Viyana ve Macar takımlarile yapılan maçların tecrübelerine nazaran şu suretle yapılacağı söylenilmektedir.

Rıza

Bürhan, Mitat

Cevat, Nihat, Hüsnü

Alâettin, Kemal Faruk, Zeki, Rebii, Fikret

Bu takdirde, Salâhattin, Muzaffer, Suphi, Reşat Avni ile bir müdafi ihtiyat olarak ayrılacaklardır. Bu ilk temastan muvaffakiyetli bir netice alabilmek için takımımızın, en kuvvetli şekilde teşkilini ister ve bekleriz.

İkinci takımların maçları

Dün Taksim Stadyomunda ikinci takımlar arasında ilk maçları icra edilmiştir. Alınan neticeler şunlardır:

Üsküdar - Süleymaniye bir bire berabere.

Vefa - İstanbulspor, İstanbulspor gelmediğinden Vefa hükmen galip.

Fener - Beşiktaş maçı ise 3-1 Fenerin galebesi ile neticelenmiştir.

***

Galatasaray Fikret Beyi istiyor

Seyahate çıkacak olan Galatasaray kulübü Fenerbahçe kulübüne müracaat ederek sol açık Fikret Beyin Galatasaray'ın seyahatine iştirak etmesine müsaade edilmesini rica etmiştir.

Fenerbahçe kulübü bu talebi esas itibarile muvafık görmüş ise de kat'î cevabını Avrupa takımları ile cereyan etmekte olan muhaberatın neticesine talik etmiştir.

Adliyede ve Mahkemelerde

Bir sahtekârlık davası

Sandal bedesteninde 10 liralık bir makbuza 16 rakamı ilâvesile 1610 lira almakla maznun bulunan elektrik mühendisi Fuat B., isminde birinin muhakemesine dün Birincicezada başlanmıştır.

Maznun Sandal bedestenine gitmediğini, bu iddianın bir isnat olduğunu ve sahtekârlığın dahilde yapıldığı halde memurların kendisine iftira ettiklerini söylemiştir.

Sandal bedesteni memurlarından Suphi, Mustafa ve Kâzım Beyler şahit olarak dinlenmişler ve birbirini nakzeden ifadede bulunmuşlardır.

Ayrıca Çarşı polis komiser muavini ile Sandal bedesteni veznedarı Niyazi ve memurlardan Abdurrahman, Ayetullah Efendilerle saatçi Hasan Efendinin şahit sıfatile celpleri kararile muhakeme bir hazirana bırakılmıştır.

Müteferrik

Fener başpapazlığı Aynoroz'daki içtamalara iştirak ediyor

Ortodoksluğun bazı dinî işleri müzakere etmek üzere içtima edecek olan Ekùmenik Sinodunun iştigal edeceği esasları ihzar etmek maksadile toplanması takarrür eden ihzarî Sinot meclisi haziranın beşinde Aynoroz'da toplanacaktır. Bu ihzarî Sinod'a İskenderiye Patriki Meletiyos Efendinin riyaset etmesi muhtemeldir.

Burda İstanbul Patrikini henüz Patrikaneye tabi olan ve fakat ruhanî daireleri Yunanistan'da bulunan dört metrepolit temsil edecektir.

Alâettin Bey

Bir müddet evvel apandisit ameliyatı yapılmış olan Anadolu Ajansı müdürü Alâettin B. iadei afiyet etmiştir. Alâettin Beyin bir kaç güne kadar hastaneden çıkacağı memnuniyetle haber alınmıştır. Kendisine geçmiş olsun, deriz.

Teşekkür

Kardeşim çinkoğraf Necati'nin nagihanî ölümü dolayisile elemime gerek yazı ile ve gerek cenaze merasimine iştirak eden muhterem arkadaşlarıma ve merhumun arkadaşlarına ayrı ayrı teşekküre teessürüm mâni olduğundan ceridei feridelerinin tevassutunu rica ederim efendim.

Gülhane hastanesi Müdür muavini
Miralay Suphi

Davet — Fatih askerlik dairesi mıntakasından bulunan şubelerde mukayyet ve yahut daire mıntakasında ikamet edip te şubelerde kaydı bulunmıyan bilcümle ihtiyat zabıtanının ve memurini askeriyenin 930 senesi yoklamaları icra edilmek üzere 1 haziran 930 tarihinden 1 temmuz 930 tarihine kadar şubelere müracaatları rica olunur.

Cumhuriyet

Halk sütunu

Ahmet Hamdi Ef. ye

Mektuplarınızı dercetmeyi muvafık bulunduk. Şikâyetimizi Maarif Müdiriyetine bildiriniz.

Şehremanetinin nazarı dikkatine

Bir kariimiz diyor ki:

Otomobiller Yenicami kemerinden geçtikleri ve yol burada pek dar olduğu için yaya gidenler tehlikeye maruz bulunuyorlar. Kemerin yanında bir geçit daha vardır ki Evkaf burasını bir karyolacıya icar etmiştir. Bu dükkânın yaya kaldırımına iki cihetten kapısı vardır. Az bir fedakârlıkla bu dükkân yayalara tehlikesiz bir geçit olabilir. Emanetin burasını yol haline getirmesi umumun selâmeti namına temenni olunur.

Darülfünun

Memurları diyorlar ki:

Gazetenizde Maarif bütçesi müzakere edilirken muhterem iki meb'usumuzun Darülfünun müderrislerinin Barem'e ithal olunmamasından aç olduklarını beyan buyuruyorlar.

Dadülfünun müderrisleri aç değildir. Aç ve çıplak olan Darülfünun memurlarıdır. Qünkü Pıpçı müderris beylerin muayenehaneleri Hukukçuların yazıhaneleri ve dersleri olduğu gibi diğer Fakülte müderrislerinin de mekâtibi âliyede dersleri vardır.

Halbuki biz memurlar ayda badettevkifat 45, 54, 60 lira gibi cüz'î maaş aldığımızdan sahabet ve himayeye muhtacız. Hariçte iş göremeyiz sabahtan akşama kadar vazife başında bulunmağa mecburuz. muhterem Mebuslarımızın nazarı dikkatini celbederiz.

İmza mahfuzdur

Karamanda Hüseyin Bey oglu Necip Efendi

Mektubunuz Adliye Vekâletine gönderildi.

Düğün

Tüccardan Sabri B. in kerimesi Hf. ile Diş Tabibi Mehmet Kemalettin Beyin düğünleri Beylerbeği'nde Havuzbaşı'ndaki köşklerinde icra edilmiştir. Saadet dileriz.

Borsa

Ticaret ve Zahire Borsa[sı]
Dünkü Zahire fiatları

Cinsi	Aşağı Ku	Aşağı Pa	Yu[karı] Ku
Buğday			
Yumuşak	12	5	13
Kızılca	—	—	—
Sünter	-	—	—
Sert	12	—	12
Un			
E. E.	980	—	1570
B. Y.	900	—	1110
Zahireler			
Çavdar	9	-	9
Arpa	5	32,5	5
Mısır Sarı	7	35	7
Bulgur	—	—	—
Fasulye çalı	22	10	22
Afyon Malatya	—	-	—
Yapağı Bolvadin	—	—	—
Tiftik Ankara oğlak	—		—
Ceviz içi Niksar	50	—	50

İstanbul Hayvan Borsası 24.5
Diri hayvan satışları

Cinsi	Adet	Kilo fiatı Asgari Ku	Asgari Pa	Aza[mi] Ku
Kıvırcık	65	27	—	30
Dağlıç	118	27	—	35
Karaman	--	—	—	—
Kuzu	2891	26	—	30
Keçi (Kara)	—	—	—	—
Manda	3	11	—	11
Öküz	8	11	—	11
İnek	21	19	—	15

Et satışları

Cinsi	Kilo fiatı Asgari Ku	Asgari Sa	Az[ami] Ku
Kıvırcık	39	—	56
Dağlıç	42	90	58
Karaman	45	24	56
Kuzu	39	—	52
Keçi (tiftik)	—	—	—
Keçi (kara)	—	—	—
Öküz	19	50	42
Manda	19	50	23

Adana belediye riyasetinden:

15 mayıs 930 tarihinde münakasası yapılan mezbeha ve teferruatı inşaat ve tesisatına talipler tarafında verilen fiatlar haddi lâyık görülmediğinden mayısın otuz birinci günü saat on altıda pazarlıkla ihale edileceği ilân olunur

Berlinli bir matmazel

Darülfünun tedrisatını takip etmiş, Almanca, İngilizce ve Fransızca lisanlarına mükemmel surette sahip diplomalı bir mürebbiye iyi bir aile nezdinde çalışmak istiyor. Gazetemiz idaresinde M. L. adresine müracaat.

Emniyet sandığı müdürlüğünden:

Mücevherat satış İlânı

İkraz No.	Merhunatın cins ve nev'ile mıkdarı	borçlunun ismi
178651	Bir roza yürek iğne bir roza yüzük bir roza bilezik bir elmaslı saat (dört taş noksan) bir altın saat ve bir altın kordon bir altın köstek (25) dirhem.	Hamdi B.
181736	Bir roza pantantif.	Lûtfiye H.
181990	İki roza yüzük.	Lûtfiye H.
182920	Bir roza el bir pırlanta tektaş kıravat iğnesi.	Ahmet Sabri B.
185627	Bir altın saat bir altın kordon (sürgüsü elmaslı) 48 dirhem.)	Ali Hikmet B.
189261	Bir roza madalyon maakolye üç roza yüzük.	Lûtfiye H.
190	Bir çift pırlantalı küpe.	Saime H.
211	Bir altın bilezik saati.	Saime H.
1067	Bir altın köstek.	Nadire H.
1316	Bir pırlantalı ağraf bir altın mineli zarf bir pırlantalı saat maakordon fiyango iğne bir pırlantalı yüzük (altı taşı noksan) bir pırlantalı bilezik bir roza iğne.	İbrahim Ethem B.
1758	Bir altın kordon 15,5 dirhem.	Abdülâziz B.
2221	Bir roza tektaş yüzük bir gümüş kemer.	Esedullah B.
3157	Bir roza yürek iğne.	Fahriye H.
3293	Bir altın saat bir altın kordon bir altın köstek bir altın madalya 36 dirhem.	Fatma Zehra H.
4821	Bir çift roza küpe iki roza kelebek iğne.	Hatçe Leman H.
6106	Bir roza gerdanlık.	Habibe Hasene H.
6230	İki altın saat.	Fatma Bedriye H.
7275	Bir çift roza küpe.	Seher H.
7570	Bir roza marka yüzük.	Nuritap H.
8009	Bir çift roza küpe bir roza yüzük.	Şerife H.
8153	Bir çift roza gül küpe.	Ayşe Huriye H.
8558	Bir roza arma iğne bir pırlantalı saat (kolu yok).	Nüzhet H.
8687	Bir pırlantalı yüzük.	Feleks Şadan B.
8723	Bir pırlantalı dal iğne.	Ali Ef.
8747	Bir roza pat yüzük.	Seher H.
9183	Bir roza markiz yüzük.	Şerife H.
9254	Bir roza iğne.	Feleks Şadan B.
9417	Bir altın yüzük bir çift altın incili küpe bir altın incili maşallah.	Hanife H.
9493	Bir altın saat bir altın kordon 18 dirhem.	Reşat B.
9676	Bir pırlantalı gerdanlık.	Fuat B.
9717	Bir pırlantalı iğne (iki taşı noksan bir taşı kâğıda sarılı.	Zeliha H.
9721	Bir çift pırlanta tektaş küpe.	Azize H.
9727	Bir elmaslı saat bir roza iğne.	Nebihe H.
9808	Bir altın saat.	Aziz B.
9844	Bir pırlanta tektaş yüzük	Emine Nesibe H.
9883	Bir roza gül yüzük.	Aziz B.
9919	Bir roza markiz yüzük bir roza tektaş yüzük bir roza yürek yüzük bir altın saat maakordon 16,5 dirhem.	Mm. Anna
9924	Bir pırlanta madalyon bir altın çalar saat bir altın saat bir elmaslı bilezik saati bir pırlantalı yüzük bir çift altın bilezik bir pırlantalı kıravat iğnesi bir elmaslı kalem.	Fatma Müzeyyen H.
10046	Bir roza yüzük ortası sırça.	Raik B.
10016	Bir pırlantalı yüzük bir roza yüzük.	Şerife H.
10061	Bir roza küpe bir çift roza yüzük iki altın halka.	Hidayet H.
10074	Bir roza ay iğne.	Hamdi B.
10076	Bir altın çalar saat.	Ali Rifat B.
10113	Bir çift pırlantalı küpe bir pırlantalı yüzük bir roza kol düğmesi takımı beş parça bir pırlantalı yüzük iki pırlantalı yüzük bir pırlantalı yüzük bir roza iğne.	Sıdıka H.
10114	Bir roza kuş iğne (bir taşı noksan).	Nedime H.
10152	Bir roza tektaş yüzük bir pırlantalı yüzük bir pırlanta incili yüzük.	Nedime H.
10158	Bir roza yürek yüzük bir roza tektaş yüzük.	Fehmi B.
10288	Bir roza tektaş yüzük.	Hamide H.
10421	Altı miskal inci bir pırlantalı gül yüzük bir pırlantalı bilezik	Zehra H.
10488	Bir altın saat bir altın kordon 28,5 dirhem.	Hayriye H.
10524	Bir roza kuş iğne.	Nihat B.
10573	Bir pırlantalı pandantif bir çift roza küpe bir roza ay iğne bir roza menekşe iğne bir elmaslı ve bir altın saat bir altın kordon bir altın bilezik bir altın yüzük	Şemsettin B.
10588	Bir roza iğne bir roza tektaş yüzük.	Leman H.
10751	Bir çift roza küpe.	Atiye H.
10795	Bir roza broş bir roza yüzük bir roza yüzük iki altın kordon 52 dirhem.	Hakkı B.
10814	Bir altın saat maakordon 17 dirhem bir roza menekşe iğne.	Fevziye H.
10994	Bir pırlantalı gerdanlık bir pırlantalı yaprak iğne bir pırlantalı kurdelâ iğne.	Sait B.
11019	Bir çift roza küpe bir roza yürek madalyon (bir taşı noksan) bir çift roza hurda küpe parçası bir karavana kırık yüzük bir altın hurda saat bir altın kordon 12 dirhem.	Maide H.
11029	Bir roza yüzük iki altın bilezik bir altın köstek.	Mehmet Halit B.
11047	Bir zümrüt yüzük.	Ahmet İhsan B.
11051	Bir roza hurda dal iğne (dört taş noksan).	Ahmet Nedim B.
11061	Bir altın köstek 18 dirhem.	Huriye H.
11102	Bir çift roza küpe.	Haşim B.
11116	Bir pırlantalı iğne.	Zakrafos Ef.
11117	Bir akik yüzük yüz on dirhem gümüş.	Güzide H.
11230	Bir çift pırlantalı gül küpe bir pırlantalı tektaş yüzük.	Mm. Çean
11269	Bir çift roza çember küpe.	Hayriye H.
11273	Bir çift pırlanta küpe bir roza menekşe iğne bir roza tektaş küpe teki.	Nadire H.
11302	Bir roza maşallah bir pırlantalı yazı çerçevesi.	Şefika H.
11305	Bir altın saat maaköstek 8 dirhem.	Halit B.
11318	Bir pırlanta incili gerdanlık.	Hikmet H.
11342	Bir çift roza küpe bir çift altın bilezik.	Emine Halet H.
11349	Bir altın saat.	Arzudilber H.
11364	Bir roza marka yüzük.	Fatma Saadet H.
11421	İki çift roza küpe bir roza kuş iğne bir roza dal iğne bir roza bilezik bir roza yüzük (bir taşı noksan) bir altın kordon on bir adet zinet altını bir gümüş çanta.	Emin Hadi B.
11554	Bir roza pantantif bir çift roza küpe bir roza yüzük.	Hacer H.
11555	Bir çift pırlantalı küpe bir pırlanta yüzük (bir taşı kâğıda sarılı) bir roza yüzük iki altın saat bir altın kolye.	Tevhide H.
11612	İki pırlantalı bilezik (ortaları noksan) bir roza başlık on adet roza düğme.	Sait B.
11648	Bir çift roza küpe.	Memduh B.
11762	İki elmaslı altın tabaka 60 dirhem.	Lâyıka H.
11825	Bir roza iğne (bir yaprak noksan).	Zeynep H.
11839	Bir çift roza küpe altı.	Fatma Sadberk H.
11849	Bir elmaslı saat (tepesi noksan) bir altın saat bir roza madalyon.	Nesibe H.
11881	Bir roza gül yüzük.	Eyüp Sabri B.
11895	İki roza yüzük beş nazarlık altını bir gümüş tabaka.	Saime H.
11968	Bir çift pırlanta iki taşlı küpe.	Zeliha H.
12005	Bir çift roza küpe.	Fatma Melâhat H.
12013	Bir roza yüzük bir altın yüzük.	İsmail B.
12025	Bir altın köstek 11 dirhem.	Huriye H.
12037	Bir çift roza küpe bir roza yüzük.	Faika H.
12064	Bir altın saat maakordon 9,5 dirhem.	Nadide H.
12143	Bir çift roza küpe.	Ahmet Behiç B.
12164	Bir roza tektaş yüzük bir elmaslı saat.	Ayşe Faika H.
12183	Bir çift karavana gül küpe iki pırlantalı yüzük.	Süleyman B.
12196	Bir inci yüzük bir altın kol saati (tepesi noksan).	Zehra H.
12200	Bir çift roza küpe.	Cemal Ef.

Yukarda isimleri yazılı zevat gümüş ve mücevherat mukabilinde Emniyet Sandığından istikraz etmiş oldukları mebaliği vadesinde tediye etmemelerine mebni kendilerine aleiûsul ihbarname tebliğ edildiği halde gene tediyei deyin eylememiş olduklarından ecnası yukarıda gösterilen merhunattan deyne kifayet edecek miktarı Sandık satış amiri ile icra memuru huzurile 26 haziran 930 perşembe ve 28 inci cumartesi günleri saat 10 dan 16 ya kadar ve 29 uncu pazar günü saat 10 dan 12 ye kadar Sandık satış amirliğindeki camekânda teşhir ve 30 uncu pazartesi gnüü saat 14 te Şehremaneti Sandal Bedesteninde bilmüzayede satılacağından talip olanların teşhir günleri Sandık satış amirliğine ve satış günü mahalli müzayedeye ve tediyei deyin veya tecdidi muamele etmek istiyen medyunların hitamı müzayededen evvel Sandık idaresine müracaat eylemeleri lüzumu ilân olunur.

İstanbul Tramvay Şirketinden:

İLÂN

Beheri 50 kuruş kıymetinde bulunan ve «bono karneleri» denilen abonman karnelerinin 1 haziran930 tarihinden itibaren muteber olmıyacağı ahaliye ilân olunur. Bu karneler 31 mayıs tarihine kadar arabalarda bermutat kabul olunacaktır.

Ellerinde bu karnelerden mevcut bulunupta muayyen olan mezkûr tarihe kadar bunları sarfedemiyenlerin 31 mayıs 1930 tarihine kadar Tünel meydanında Metro hanında şirketin merkez veznesine müracaatla bu karnelerin bedellerini istirdat etmeleri icap eder.

Bu müddetin mürurundan sonra abonman biletlerinin hiç biri muteber olmıyacak ve kabul edilmiyecektir.

Evkaf umum müdürlüğünden:

Bostancı'da Başıbüyük karyesi mevkiinde Kıvırcıkmandra mahallile mer'a ve tarlaları üç sene müddetle ve pazarlıkla icara verilecektir. Senevî icarı yetmiş sekiz lirada talibi uhdesindedir. Fazlasile talip olanların mayısın otuz birinci cumartesi günü saat on dörde kadar İstanbul Evkaf müdiriyetinde Orman ve Arazi idaresine müracaat etmeleri.

İstanbul İkinci Ticaret Mahkemesinden:

Beyoğlun'da İstiklâl caddesinde 505 numarada icrayi ticaret etmekte iken mahkemece iflâsına karar verilmiş olan M. İ. Herzoviç Efendinin ikinci alacaklılar toplanması 19 haziran 930 tarihine müsadif perşembe günü saat 15 te İstanbul Asliye İkinci Ticaret mahkemesi iflâs odasında icra kılınacağından alacakları kısmen veya tamamen kabul edilmiş olan eshabı matlûbun ittihaz olunacak mukarreratta itayı rey eylemek üzere vakit ve yevmi mezkûrda içtimada hazır bulunmaları lüzumu ilân olunur.

İstanbul birinci ticaret dairesinden:

Memaliki Şarkiye Fransız bankasına merhun bulunan iki adet 1886 tarihli yüzde üç faizli Mısır Kredi Fonsiye tahvilâtile bir adet 1903 tarihli yüzde üç faizli Mısır Kredi Fonsiye tahvilâtının satılmasına mahkemece karar verilmiş olduğundan talip olanların 27 mayıs 930 tarihine müsadif salı günü saat on birde Esham ve Tahvilât borsasında hazır bulunmaları ilân olunur.

TÜRK TİCARET VE SANAYİ BANKASI
TÜRK ANONİM ŞİRKETİ
Sermayesi tamamen tediye edilmiş
T. L. 1,000,000 Türk lirasıdır.
Merkezi idaresi
İstanbul - Bahçekapı Anadolu Hanı
Bilûmum Banka muamelâtı
Tasarruf sandığı
ve müsait şeraitle hususi kumbara muamelâtı

Dr. Horhoruni

Beyoğlu Mektep sokak No. 35 muayene sabahtan akşama kadar

Dr. SEYFETTİN

Cilt ve Zührevî hastalıklar mütehassısı. Karaköy'de Abdullah Ef. lokantası yanında Ferit B. Han. Her gün.

İstanbul Levazım Dairesinden:

İstanbul ve mülhakatı mahakim ve ve devairi için 2500 kıyye mangal kömürü mubayaa edilecektir. Talip olanların pazarlık etmek üzere 28 mayıs 930 tarihinde defterdarlıkta müteşekkil mubayaat komisyonuna müracaat eylemeleri.

***

İstanbul ve mülhakatı mahakim ve devairi aidesi için 50 milimetre kalburdan geçmiş 100 ton kırip maden kömürü mubayaa edileceğinden talip olanların pazarlık etmek üzere 28 mayıs 930 tarihinde defterdarlıkta müteşekkil mubayaat komisyonuna müracaat eylemeleri.

***

İstanbul ve mülhakatı mahakim ve devairi adliyesi için 300 çeki Rumeli meşe odunu mubayaa edilecektir. Talip olanların pazarlık etmek üzere 28 mayıs 930 tarihinde Defterdarlıkta müteşekkil mubayaat komisyonuna müracaat eylemeleri.

İsparta Belediye Riyasetinden:

1 — İsparta kasabasının içme sularının demir boru ile şehre isalesi hakkında üç bin lira bedeli muhammeneli plân ve projelerinin ihzarı şehri halin 17 inci cumartesi gününden itibaren münakasaya konulmuştur.

* * *

Fiat haddi lâyık görüldüğü takdirde haziranın beşinci günü saat 14 te ihalei kat'iyesi icra edileceğinden talip olanların yevmi mezkûrda dipozito akçesile İsparta belediyesine müracaatları.

Tafsilât almak istiyenlerin İzmir'de Anadolu, İstanbul'da Cumhuriyet gazetesi idare müdiriyetindeki şartnameleri okumaları ilân olunur.

İsparta ovasını sulamak için Gölcükten kısmen harap tünel içinden sifon veya süveri aharle su almağa yarayacak 2400 lira bedeli muhammeneli plân ve projenin ihzarı şehri halin 17 inci cumartesi gününden itibaren münakasaya konulmuştur.

Fiat haddi lâyık görüldüğü takdirde haziranın beşinci perşmbe günü saat 14 te ihalei kat'iyesi icra edileceğinden talip olanların tevmi mezkûrda depozito akçesile İsparta belediyesine müracaatları.

Tafsilât almak istiyenlerin İzmir'de Anadolu, İstanbul'da Cumhuriyet gazetesi idare müdiriyetindeki şartnameleri okumaları ilân olunur.

Eyüp sulh hâkimliğinden:

Balat'ta Karabaş mahallesinde sahaflar sokağında 23 numrada mukim iken düçar olduğu marazı akliden dolayı Yedikule Ermeni hastanesinde tahti tedavide bulunan Madam Maniğ binti Parsih'in muhtacı vesayet olduğu anlaşılmasına binaen Balat'ta Hamamî Muhittin mahallesinde Yoğurtane sokağında 5 numarada mukim Parsih Efendinin kendisine vasi tayin olduğu ilân olunur.

Beşiktaş 2 inci sulh hukuk hâkimliğinden:

Fındıklı'da Molla bayırında Feda çıkmazınmda 9 No. H. de vefat eden Hatice H. dan alacaklı ve borçlu olanların tarihi ilândan itibaren bir ay zarfında tereke düyun defterine kayıtları ve müteveffaya iddiayı veraset edenler dahi evrakı müsbitelerile birlikte üç ay zarfında mahkemeye müracaatları ilân olunur.

İs. Tapu müdürlüğünden:

Eyüp'te Camiikebir mahallesinde Löküncü sokağında 11 No. lı hanenin bir gûna senet muayene edilmeksizin 80 tahrir defterinde Ahmet Efendi ibni Mehmet Emin namına sebti defter edilmiş tasarruf kaydı bulunamıyan mezkûr hanenin alâkadarları tarafından muamelei intikaliyelerinin tesçili talep edilmektedir. Senetsiz tasarrufata kıyasen tahkikatı mahalliye icra kılınmak üzere 26 haziran 930 çarşamba günü saat onda mahalline memur gönderileceğinden işbu hane hakkında tasarruf iddiasında bulunanlar mevcut olduğu takdirde iddialarını teyit edecek vesaikini müsteshiben İstanbul tapu müdiriyetine müracaatları ilân olunur.

5 YAŞINDA

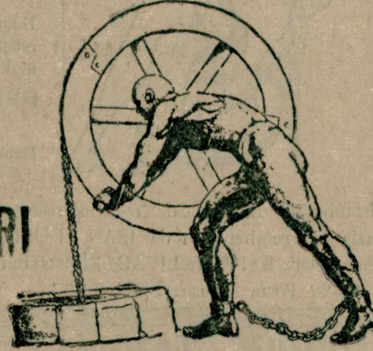
Bir çocuğun idare edebileceği kadar basit ve namütenahi desen yapan, piyasada mevcut bütün makinelerin en zarifi en metini ayni zamanda en UCUZU

LA SOMEZ

markalı çorap makinelerini kullanınız
Umumî deposu: Cermanya Han No 12 13
DİKKAT: Makine beyelinin dört ay zarfında itfasini temin ed riz.

Artık suyunuzun

Esiri olmayınız
Yeni intişar eden

SU TULUMBALARI
Kataloğumuzu İsteyiniz
BOURLA BİRADERLER ve ŞÜREKASI
İstanbul. Galata, Voyvoda caddesi, No. 36-42

ESKİŞEHİR
BÜYÜK PORSUK OTELİ
LOKANTA-GAZİNO
Vâsi salonları - Bahçesi - Taraçası - Birinci sınıf servis - Kalorife Elektrik - Telefon - Banyo - Medenî konfor.
Odalar: $1\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$ - $3\frac{1}{2}$ lira
Telgrafla odalarınızı temin edebilirsiniz. Porsuk Eskişehir.

Vakıf akarlar müdürlüğünden:

Pazarlıkla kiraya verilecek emlâk

1 — Bahçekapı'da Dördüncü Vakıf hanın zemin katında 12-4 ve 14-7 ve 3-11 ve 10 No. mağaza ve dükkânlar.

2 — Hanın zemin katında 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 No. yazıhaneler (3 No. mahal dahilindedir).

3 — Hanın ikinci katında 8-1, 2, 5, 6, 8, 10, 9 ve 11, 17, 19 ve 20, 21 ve 23 ve 24 ve 25, 26, 29 ve 30, 31 ve 32 ve 34 ve 37 ve 39 No. odalar.

4 — Hanın zemin katı ve asma kat ve birinci ve ikinci katları kahve ocakları (ayrı ayrı kiraya verilecektir).

5 — Hanın zemininde depo (dipten ikinci direğe kadar).

Müddet: 31 mayıs 930 cumartesi günü saat on dört buçuğa kadar.

Yirmi gün müddetle ilân edilen balâda muharrer emlâkin pazarlıkla kiraya verilmesine Encümeni idarece karar verilmiştir. Talipler şartnameyi okumak ve teminat ita ederek icara ait taleplerini dermeyan eylemek için İstanbul Evkaf müdiriyetinde Vakıf Akarlar müdürlüğüne müracaatları ilân olunur.

Evsaf ve müştemilâtı hakkında malûmat almak istiyenler müzayede odasındaki ecri misil raporunu okuyabilirler.

Yol inşaatı

Artüvin vilâyetinden:

505289 lira olan 35,840 kilometro tulündeki Hopa - Borçka yollarının tesviyei turabiye, imalâtı sınaiye ve şose inşaatı kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. Münakasa 28 haziran 930 cumartesi günü saat 15 te Artvin vilâyetinde yapılacaktır. Münakasaya iştirâk edenlerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminatlarını valiliklere vermeleri lâzımdır. Talipler münakasa şartnamelerini Artvin, Rize, İstanbul, İzmir Başmühendisliklerinden ve Ankara'da Umum müdürlüğünden istihsal edebilirler. Daha fazla malûmat istihsali ve mahalli tetkikat icrası için Artvin Başmühendisliğine müracaat edilmesi lâzımdır.

P. T. T. Levazım ve mebani müdürlüğünden:

Adalardenizile Marmara'daki kabloların tamir ve toplanmasında kullanılmak üzere bir vapurla bir arap mavnasının isticarı kapalı zarf usulile münakasaya vazolunmuştur.

4 haziran 930 tarihinde ihalesi icra kılınacağından taliplerin bu baptaki şeraiti anlamak için şimdiden, teminat ve teklifnamelerini ihtiva edecek kapalı zarfları tevdi için de mezkûr tarihe müsadif çarşamba günü saat 14 te postanede mubayaat komisyonuna müracaatları.

Müskirat inhisarı

İstanbul Başmüdiriyetinden:

Başmüdiriyet kaçak eşya ambarlarında mevcut olup bilmüzayede satılması takarrür etmiş olan bakır ve mevadı saireden mamul alâtı taktiriye ve teferrüat hurda halinde satılmak üzere tarihi ilândan itibaren yirmi gün müddetle mevkii müzayedeye vazedilmiştir. Pey sürmek ve şeraiti müzayedeyi anlamak istiyenlerin Galata'da Hüdavendigâr hanında ikinci katta Müskirat İnhisarı İstanbul Başmüdiriyetine müracaat eylemeleri ilân olunur.

Vilâyet daimî encümeninden:

Sirkeci'de Ebüssuut caddesinde atik 42 cedit 17 No. dükkânın mülkiyeti bedeli birinci taksiti ihalede ve diğer taksitleri birer sene fasıla ile dört senede ödenmek şartile bin beş yüz elli lirada talibi uhdesindedir. 28 mayıs 930 çarşamba günü saat on birde ihale muamelesinin icrası mukarrer olduğundan taliplerin Daimii Encümene müracaatları.

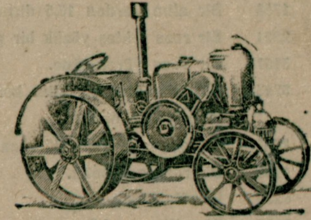
FLİ-TOKS
FLY-TOX
BİLUMUM HAŞERATI ÖLDÜRÜR
Kokusu sıhhî ve lâtiftir

HOFHER - SCHRANTZ - CLAYTON - SHUTTLEWORTH

Macar Ziraat makineleri

Fabrikası Türkiye merkezi umumisi
Sirkeci - Ankara caddesi numara 18 24 dairei mahsusa

3 demirli pulluk çeker ve mazot gibi en ucuz mevadı müşteile ile günde vasatî 30 dönüm derin hafriyat yapar 28 beygir kuvvetinde olan bu traktörlerimiz en son sistemdir. En yeni yani 1930 senesi tiplerinden her boyda harman makinelerimiz gelmiştir.

28 K markalı mazot traktörü

Yalnız biçer ve biçer bağlar orak makinelerimiz vardır.
Makinelerimizin tarzı inşası basit, idareleri kolaydır.
Ehven fiat, müsait şeraiti tediye
Türkiye'nin hemen her şehrinde şube ve acentalarımız vardır.
Teklif isteyiniz.

TRAKTöR SATIŞI

Sirkeci İstasyonu karşısında Trakya nakliyatı umumiye ambarında 13 numaralı Yusuf kemal Bey ardiyesinde iki Amerikan Traktörü satılmaktadır. Pullukları vesairesi mevcuttur. Bütün takımlar mükemmel bir halde kat'iyyen tamire ihtiyaç göstermeksizin hemen kullanılabilir.
Müracaatlar: Balâdaki Şirkete veya Erenköy Suad ve Alman Paşa köşküne
Telefon Erenköy 7

Vakıf akarlar müdürlüğünden

1 — Arnavutköy'ünde Birinci caddede (2-40 ve 1-2 ve 3-2 ve 1-2) No. sahilhanenin nısıf hissesi iki Paşa dairesile mutfak kısmı hariç olmak üzere teslimi tarihinden 933 senesi mayıs gayesine kadar üç sene müddetle kiraya verilecektir. Müzayede kapalı zarf usulile (8 mayıs 930) dan (31 mayıs 930) cumartesi günü saat (14,5) a kadardır.

2 — Talipler müzayede ve münakasa ve ihalât kanununun (10) nuncu maddesi mucibince teklifnamelerini bir zarf derunüne vaz ve temhir ve üzerine isimlerile şöhretlerini tahrir ederek mezkûr memhur zarf ve (1700) lira miktarındaki teminatı muvakkate makbuzu ilmühaberi veya ayni miktarı natık banka kefaletnamesile diğer mühürlü bir zarf derunüne vazedilecek ve mazrufun üzerine teklifnamenin bu mahallin isticarına ait olduğu işaret olunacaktır.

3 — Müzayededen akdem teminatı muvakkate suretinde ve (2) inci madde mucibince ita olunacak miktar bedeli ihale 10 gün zarfında müddeti icara ait miktar ihale üzerinden teminatı kat'iyeye iblâğ olunacaktır.

4 — Talipler müzayedenin yevm ve saat icrasından mukaddem işbu zarfı bir makbuz mukabilinde Encümeni idare riyasetine tevdi edilecektir.

5 — Taliplerin Vakıf Akarlar müdürlüğüne müracaatla Umumî şartnamenin bir suretini alacaklardır. Dahili müzayede olanlar tarafından işbu şartname ahkâmı mündericesi tamamen kabul ve ziri imza kılınarak balâda ikinci maddede muharrer teklifname ile birlikte memhur zarf derunüne mezkûr şartnamenin konulması lâzımdır.

Çorum sıhhat ve içtimaî muavenet müdürlüğünden

Çorum'da inşa edilecek Doğum ve Çocuk bakım evine ait 6568 lira 82 kuruş bedeli keşifli temel aksamı mayısın 17 inci cumartesi günü saat 16 da ihale edilmek üzere kapalı zarf usulile münakasaya vazedilmiştir. Şartname hakkında izahat almak istiyenlerin Çorum ve İstanbul Sıhhat ve İçtimai Muavenet müdürlüklerine müracaat etmeleri ve teklif zarflarının da vakti mezkûrdan evvel Makamı Vilâyete tevdi etmeleri ilân olunur.

Vilâyet daimî encümeninden:

Sirkeci'de Ebüssuut caddesinde atik 40 cedit 19 No. dükkânın mülkiyeti bedeli birinci taksiti ihalede ve diğer taksitleri birer sene fasıla ile dört senede ödenmek şartile bin yüz elli lira bedelle talibi uhdesindedir. 28 mayıs 930 çarşamba günü saat on birde ihale muamelesinin icrası mukarrer olduğundan taliplerin Daimii Encümene müracaatları.

Vilâyet daimî encümeninden:

Yalova - Hamam yolu hususî şartnamesinin on beşinci maddesinde bu yola ait ferşiyat taşlarının şartnamede gösterilen eb'adına nazaran bunların el ile kırılmasına imkân olmadığı tecrübeten sabit olduğundan taşların el ile değil konkasör ile kırılması lâzımgeleceği alâkadaranca kat'iyyen malûm olmak üzere ilân olunur.

Beşiktaş 2 inci sulh hukuk hâkimliğinden:

Beşiktaş'ta 20 inci ilk mektep binası dahilindeki kulübede vefat eden Mehmet Tahir'den alacaklı ve borçluların tarihi ilândan itibaren bir ay zarfında müracaatla tereke düyun defterine kayıtları ilân olunur.

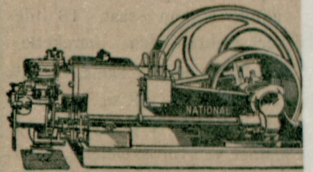
Zayi — Ordu'da Belikırık zade tarafından İstanbul'da Yehaskayel Gavrail ve mahdumları ödemesine Asımçelebi zade Hamdi Efendi emrine ita ettiği bir kıt'a (6) numaalı 5/5/930 tarih ve yirmi bir vadeli üçyüz liralık poliçe zayi olmuştur, hükmü olmadığı ilân olunur.

Asmaaltı Canbaz hanı Şat zade

İstanbul asliye mahkemesi üçüncü hukuk dairesinden:

Mösyö Piyer tarafından Arap camiinde İskender caddesinde Lorando hanında 25 numarada mukime madam Kalyopi aleyhine ikame olunan davadan dolayı mahkemeden verilen ve 20 temmuz 1921 tarihinde vuku bulan talâkın sübutuna binaen sicilli nüfusa kayıt ve tesciline mütedair bulunan 19 mayıs 930 tarih ve 342 numaralı ilâm hükmünün ikametgâhı meçhul bulunan madam Kalyopi'ye ilânen tebliği tensip edilmiş olduğundan tebliğ makamına kaim olmak üzere ilâm suretinin mahkeme divanhanesine asıldığı ilân olunur.

İngiliz mamulâtı
"NASYONAL" MOTOR[...]
Mazot ve mangal kömürü [...] müteharrik gayet sade, iktisadî [...] fiatı her türlü rekabet en arid[...] Tediyatta teshilât. Her zaman te[...]lime amadedir. Tafsilât için Gala[...]ta'da Perşembe pazarında Arsl[...] Hanın'a 1-5 numaralarda
İZAKİNO ARDİTT[...]
müessesesine müracaat olunmas[...]

Mükemmel bir kasık bağı

J. ROUSSEL Kasık bağı bütün tıp âlemince azim takdirlere mazhar olmuştur. Zira ancak bu bağ ile emniyet ve rahatı tamme elde edilir.

Bağın kusursuz olarak tatbikini temin için
Yalnız Paristeki
J. Roussel
İstanbul şubeleri:
Beyoğlunda Tünel meydanında No. 12 ve İstiklâl caddesinde No. 385
Mağazalarımızı ziyaret veyahut kutrunuzu bildirmek sûretile siparişinizi posta vasıtasile icra ediniz.

Fiatlar:				
Adi bağ:	T. L. 5	-	Çift bağ T. L.:	8
Lüks kuvvetli bağ:	» 10	-	» »	15
Lüks ekstra kuvvetli	» 12	-	» »	19

Dr. A. Kutie[...]

Efrenci ve cilt hastalıkları mütehas[...] Karaköy börekçi fırını sırasında No [...]

TEŞEKKÜR

Müptelâ olduğum mühlik Apandisit[...] hayatımı kurtaran muhterem Opera[...] Kemal Beyle rüfekası Doktor Marko [...] İbrahim Beyfendilere arzı teşekkürle [...]raber her türlü mükemmeliyetine ve [...]fekatkâr muamelelerine şahit oldum. Ş[...] Sıhhat Yurdu'nun bütün hey'etine tak[...] ve şükranlarımı arzederim.

Anadolu Ajansı U. Müdürü
Alâettin

Çatalca vakıf kaymakamlığında[...]

Çatalca'nın Nakkaş kariyesindee me[...]cut tahminen dört yüz dönüm çayırın[...] mahsulü yapılan müzayede neticesin[...] beş yüz on lirada talibi uhdesinde ol[...] 31 mayıs 930 cumartesi günü saat dö[...] te ihalesi icra edilmek üzere bir ha[...] müddetle temdit edildiği ve fazlası [...] talip olanların yevm ve saati mezkûr[...] İstanbul encümeni evkafta hazır bulu[...]maları ve fazla izahat almak istiyenl[...]rin İstnbul evkafı mülhaka idaresi[...] müracaatları ilân olunur.

Saray mahkemesinden:

Sarayın Büyükmanika kariyesind[...] Ali oğlu Emin ile zevcesi Çerkesköyü[...]den kara Salih kerimesi Şükriye aral[...]rında mütehaddis boşanma davasın[...] icra kılınan muhakemesi neticesin[...] mezbure Şükriyenin zevci Emin'den 1[...] 7/929 tarihinde boşanmasına karar v[...]rilmiş ve çıkarılan ilâm sureti müdd[...] Emin'in mahalli ikametinin meçhuliy[...]tine binaen mahkeme divanhanesi[...] talik kılınmış olmakla tebliğ makamı[...] kaim olmak üzere keyfiyet gazete ile [...] ilân olunur.

Beyoğlun'da İstiklâl caddesinde 390 [...] numaralı mağazada Maks Şovarç Efe[...]diye:

İstanbul Üçüncü icra memurluğunda[...] Şamlı İbrahim mahtumları şirketin[...] zimmetinizde matlûbu olduğu iddia oluna[...] 550 liranın tahsili için vaki takıp tale[...] üzerine meblâğı mezburun tesviyesini n[...]tık gönderilen ödeme emri zahrın[...] verilen meşruhatta mahalli mezkûrda bu[...]lunmadığınız ve elyevm ikametgâhınız[...] meçhul bulunduğu gösterilmiş olduğunda[...] ilânen tebligat icrasına karar verilmiştir[...] İlân varakasınında bir nüshası dairei icr[...] divanhanesine talik edilmiş ve dosya nu[...]marasıda 930-690 bulunmuş olduğunda[...] mezkûr ödeme emri makamına kaim ol[...]mak üzere ilân olunur.

Mes'ul Müdür M. Ağâh[...]